

**Documentatie over
beeldende kunstenaars
in Gelderland:
effect en oordeel**

Boekmanstichting - Bibliotheek

Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
telefoon: 24 37 36 / 24 37 37 / 24 37 38 / 24 37 39

De uitleentermijn bedraagt een maand. Mits tijdig
aangevraagd is verlenging met een maand moge-
lijk, tenzij de publikatie inmiddels is besproken.

De uitleentermijn is verstreken op:

29 SEP. 1988

3 JAN. 1991

8530

002.534.3:7.071.1:73/76 (492.82)

DOCUMENTATIE OVER BEELDENDE KUNSTENAARS IN GELDERLAND

EFFECT EN OORDEEL

L.H. BOERMA

Stichting Gelderland

In opdracht van de Gelderse Culturele Raad

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 · 1017 BP Amsterdam
Tel: 243736/243737/243738/243739

Arnhem, oktober 1987

Assistentie: J.H. Luijerink
Dataverwerking: J.W.M. Kregting
Typewerk: J.Meijer
B.Steffen
Omslag: J. Mommers

1007
1008
1009

DOCUMENTATIE OVER BEELDENDE KUNSTENAARS IN GELDERLAND:
EFFECT EN OORDEEL

INHOUDSOPGAVE	PAGINA
LIJST VAN TABELLEN	III
1 INLEIDING	1
1.1 Beleidscontext	1
1.2 Onderzoeksopdracht	3
1.3 Opzet van het rapport	4
2 DOEL EN OPZET VAN DE CATALOGUS	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Doel van de catalogus	6
2.3 Toelatingscriteria	7
2.4 Inhoud van de catalogus	9
2.5 Oplage en bereik	10
3 PROBLEEMSTELLING EN OPZET VAN HET ONDERZOEK	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Probleemstelling	14
3.3 Opzet van het onderzoek	14
3.4 Respons en representativiteit	16
3.5 Reikwijdte van de verzamelde gegevens	18
4 ENQUÊTERESULTATEN ONDER AFNEMERS	21
4.1 Beschrijving van de afnemers	21
4.1.1 Samenstelling afnemersgroep	21
4.1.2 Motieven om de catalogus aan te schaffen	23
4.2 Gebruik van de catalogus	25
4.3 Effecten	27
4.3.1 Indirecte effecten	27
4.3.2 Directe effecten	28
4.4 Oordeel over vorm en inhoud van de catalogus	30
4.5 Oordeel over de toelatingscriteria	33
4.6 Behoefte aan handhaving van de catalogus	34
4.7 Vergelijking met Noordhollandse gegevens	36
4.8 Conclusies: afnemers over de catalogus	37

5	ENQUÊTERESULTATEN VAN DE KUNSTENAARS	41
5.1	Inleiding	41
5.2	Gebruik van de catalogus	41
5.2.1	Gebruik van eigen blad	41
5.2.2	De catalogus naast andere kanalen	42
5.3	Effecten	43
5.3.1	Indirecte effecten	43
5.3.2	Directe effecten	44
5.4	Behoefte aan handhaving van de catalogus	45
5.5	Vergelijking met Noordhollandse gegevens	46
5.6	Conclusies: kunstenaars over de catalogus	47
6	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	49
6.1	Inleiding	49
6.2	Doel van de documentatie	49
6.3	Opzet van de catalogus van beeldende kunstenaars	50
6.4	Probleemstelling en opzet van het onderzoek	51
6.5	Effecten van de catalogus	53
6.5.1	Bereik	53
6.5.2	Motieven voor aanschaf	53
6.5.3	Contacten tussen kunstenaar en afnemers	54
6.5.4	Exposities, bruikleen, opdrachten en aankopen	55
6.6	Oordeel over de kwaliteit van de catalogus	55
6.7	Behoefte aan handhaving van catalogus	56
6.8	Conclusies	57
Bijlage 1	Toelichtingen van de afnemers bij vraag 12: Leidt de gevolgde selectie-procedure tot bevredigende resultaten	61
Bijlage 2	Toelichtingen van de afnemers bij vraag 13: Vindt u, dat de catalogus in de huidige vorm moet blijven bestaan?	67
Bijlage 3	Vragenlijst voor kunstenaars	73
Bijlage 4	Vragenlijst voor afnemers	79

Lijst van tabellen.

- Tabel 1 Aantal opgenomen kunstenaars in de losbladige catalogus "Beeldende Kunstenaars in Gelderland" (inclusief aanvullingen van voorjaar 1987).
- Tabel 2 Oplage en aantal in omloop zijnde exemplaren van de catalogus.
- Tabel 3a Overzicht van aangeschreven en responderende afnemers.
- Tabel 3b Kunstenaars in de catalogus en in de responsgroep.
- Tabel 4 Samenstelling van de responsgroep onder de afnemers.
- Tabel 5 Afnemers naar de mate waarin men ingevoerd is op het terrein van de beeldende kunst en naar de beschikking over tentoonstellingsaccommodatie.
- Tabel 6 Motieven om de catalogus aan te schaffen, gedifferentieerd naar twee afnemerscategorieën (meer antwoorden mogelijk; percentages afzonderlijk beschouwen).
- Tabel 7 Het gebruik door anderen van de door u aangeschafte catalogus.
- Tabel 8 Heeft het raadplegen van de catalogus geleid tot het zoeken van meer uitgebreide informatie in de hangmappen van de Culturele Raad volgens de afnemers.
- Tabel 9 Heeft u door de losbladige catalogus kunstenaars leren kennen die u tot dusver niet kende volgens de afnemers.
- Tabel 10 Contact gelegd met kunstenaars naar aanleiding van de losbladige catalogus volgens de afnemers.
- Tabel 11 Effecten van de catalogus volgens de afnemers (combinaties kunnen voorkomen: percentages afzonderlijk bekijken).
- Tabel 12 Directe effecten van de catalogus volgens de afnemers.
- Tabel 13 Oordeel over de catalogus volgens de afnemers: vormaspecten, inhoudelijke aspecten en algehele indruk (horizontale percentages).
- Tabel 14 Verschillen tussen professionele en niet-professionele afnemers wat betreft het oordeel "goed" over de catalogus, gerangschikt naar positief oordeel in de totale groep.
- Tabel 15 Oordeel van de afnemers over de vraag of de gevolgde selectieprocedure tot bevredigende resultaten leidt.
- Tabel 16 Afnemers die van plan zijn de aanvullingen te bestellen.
- Tabel 17 Oordeel van afnemers over handhaving van de catalogus in de huidige vorm.
- Tabel 18 Kanalen waarlangs kunstenaars doorgaans benaderd worden (meer

antwoorden mogelijk; percentages afzonderlijk bekijken).

Tabel 19 Instellingen die via de catalogus contacten hebben gelegd met kunstenaars volgens het oordeel van de kunstenaars (meer antwoorden mogelijk; percentages per categorie beschouwen).

Tabel 20 Contacten met kunstenaars via de catalogus volgens de kunstenaars.

Tabel 21 Effecten waartoe de catalogus geleid heeft volgens de kunstenaars (meerdere antwoorden mogelijk; percentages afzonderlijk beschouwen).

Tabel 22 Effecten van de catalogus volgens de kunstenaars.

Tabel 23 Catalogus moet in huidige vorm gehandhaafd worden volgens de kunstenaars.

1 INLEIDING

1.1 Beleidscontext

In september 1979 besloten Provinciale Staten van Gelderland om subsidie beschikbaar te stellen voor het opzetten van een systematische documentatie van Gelderse beeldende kunstenaars (voorstel K-193, 26 september 1979).

De documentatie zoals in het besluit van Provinciale Staten beoogd werd, bestaat uit twee delen, namelijk uit een centrale documentatie gehuisvest op het bureau van de Culturele Raad en uit een losbladige catalogus die verspreid zal worden onder verschillende categorieën belangstellenden. De documentatie wordt ondergebracht bij de Gelderse Culturele Raad, omdat deze raad in eerste instantie een algemeen voorlichtende en adviserende taak heeft in de totale beeldende kunstsector. Daar komt bij dat op de Culturele Raad reeds een documentatie aanwezig was die als basis en als achtergrondinformatie kon dienen voor een meer hanteerbaar systeem.

De opzet van de documentatie is ontwikkeld aan de hand van een advies (december 1978) van de Werkgroep Beeldende Kunst Documentatie, waarin vertegenwoordigd waren: de Stichting Beeldende Kunst Gelderland, de Gemeenschap van Beeldende Kunstenaars, de Apeldoornse Culturele Raad, de Stichting De Gelderse Bloem en de Gelderse Culturele Raad. De aanleiding tot de samenstelling van deze werkgroep was het schriftelijk verzoek van 7 september 1977 van de zijde van het Provinciaal Bestuur van Gelderland aan de Stichting Beeldende Kunst Gelderland om de mogelijkheden van een Gelderse beeldende kunstdocumentatie te onderzoeken. Het initiatief om te komen tot een uitgave van een documentatie is afkomstig van het bestuur van de Stichting De Gelderse Bloem en dateert al van 1975. In het Woord Vooraf van het eerste deel van de documentatie, dat onder auspiciën van de Stichting De Gelderse Bloem verscheen, wordt aangegeven welke ideeën hierbij een rol speelden. In de eerste plaats was door de toename van de omvang van de kunstproductie en van het aantal stijlvariëaties, het terrein van de beeldende kunst steeds moeilijker te overzien. In de tweede plaats was er sprake van een sterke toename van het aantal kunstbeoefenaars in de amateursec-

tor. Voor opdrachtgevers was het lang niet altijd duidelijk welk deel van de kunstenaars zich met beroepsmatige intentie met het vak bezighield. Dit is vooral van belang als de opdrachtgever zijn keuze moet verantwoorden: overheidssteun voor beeldende kunst is immers alleen bedoeld voor de beoefenaren met een beroepsmatige intentie. Dit gold bijvoorbeeld ten aanzien van het toepassen van percentageregelingen bij nieuwbouw.

Als de informatie over kunstenaars met een beroepsmatige intentie op overzichtelijke wijze bijeen zou worden gebracht, zou dat zowel voor kunstenaars als voor opdrachtgevers voordelen kunnen hebben. Kunstenaars zouden meer bekendheid krijgen en daardoor wellicht de afzetmarkt voor hun kunstproductie kunnen vergroten en opdrachtgevers en andere kunstafnemers zouden op meer systematische wijze hun keuze kunnen maken. Bovendien zou het de spreiding van kunst en cultuur in de samenleving ten goede kunnen komen. Nadrukkelijk gaat het daarbij om hedendaagse kunst van levende kunstenaars. Om deze actualiteit te kunnen waarborgen is aansluiting gezocht bij de Gelderse Culturele Raad. Bovendien kon gebruik gemaakt worden van de reeds bestaande documentatie bij de Raad, die echter aan een nauwkeurige selectie onderworpen moest worden en aangevuld met nieuwe gegevens.

Provinciale Staten kennen voor het actualiseren en uitbreiden van de centrale documentatie en voor het daadwerkelijk tot stand brengen en actualiseren van een publikatie een provinciale subsidie toe, in eerste instantie voor vier jaar. De subsidie is onder andere bedoeld voor een parttime (0,5) kracht. Deze krijgt de taak het op orde houden, actualiseren en uitbreiden van de centrale documentatie, het actief en passief vergaren van documentatiemateriaal en het verstrekken van informatie aan organisaties, instellingen en andere belanghebbenden. In december 1982 is door het Provinciaal Bestuur opnieuw subsidie toegekend voor een periode van vier jaar.

Zoals gezegd was één van de taken van de documentatiemedewerker om een hanteerbare publikatie tot stand te brengen over de Gelderse beeldende kunstenaars. De catalogus, die uit de activiteiten geresulteerd is, is opgezet volgens een losbladig systeem dat ook in de meeste andere provincies gebruikt wordt en dat een flexibel gebruik mogelijk maakt. De losse bladen passen in een ringband. Tot op heden zijn er in Gelderland drie ringbanden verschenen, waarin in eerste instantie werk van bijna 500 Gelderse kunstenaars met een beroepsmatige intentie is opge-

nomen. Het eerste deel van de losbladige catalogus verscheen in 1981 en is hoofdzakelijk gericht op drie-dimensionaal werk en op toegepaste kunsten. Deel 2 verscheen in 1983 en hierin zijn kunstenaars opgenomen van wie de achternamen beginnen met de letters A tot en met K en die zich bezighouden met schilderen, tekenen en grafiek. In 1984 werd het derde deel uitgebracht, dat naast de categorie kunstenaars uit deel 2 (achternamen beginnend met de letters L tot en met Z) ook informatie bevat over kunstenaars op het gebied van fotografie, film, video, cartoons, strips en nog een aantal kleinere disciplines. In het voorjaar 1987 zijn de aanvullingen op de afzonderlijke delen van in totaal 164 kunstenaars beschikbaar gekomen.

1.2 Onderzoeksopdracht

Nu de documentatie over de Gelderse beeldende kunstenaars enige jaren bestaat, doet zich de vraag voor of deze aan de verwachtingen heeft beantwoord. De Culturele Raad wil inzicht in het gebruik van de catalogus en heeft daarom de Stichting Gelderland verzocht een onderzoek in te stellen naar de effecten ervan op bijvoorbeeld verkoop van kunstwerken, opdrachtverstrekkingen en exposities. Het onderzoek diende gericht te zijn op het vergaren van gegevens onder een brede categorie van betrokkenen. De bedoeling is onder andere om na te gaan in hoeverre de opvattingen van de gebruikers de Culturele Raad aanleiding geven om de huidige opzet van de documentatie bij te stellen.

In overleg met de Gelderse Culturele Raad is een begeleidingscommissie ingesteld, die nauw betrokken is geweest bij de uitwerking van de opzet en het verdere verloop van het onderzoek. Deze commissie bestond uit drie vertegenwoordigers van de Culturele Raad, twee deskundigen uit de wereld van de kunst en een onafhankelijke voorzitter die, evenals de onderzoeker, werkzaam is bij de Stichting Gelderland.

De eerste bijeenkomst van de begeleidingscommissie vond plaats in september 1986, de vijfde en laatste bijeenkomst in september 1987.

Gegevens van de afnemers zijn verzameld met behulp van een schriftelijke vragenlijst, die overwegend bestond uit vragen met gestructureerde antwoordcategorieën. De opgenomen kunstenaars zijn benaderd met behulp van een kortere schriftelijke vragenlijst, waarbij bij praktisch iedere vraag een toelichting kon worden gegeven. Op het moment dat de gegevens verzameld werden, was de folder waarmee de aanvullingen besteld konden worden, nog niet op grote schaal verspreid.

1.3 Opzet van het rapport

In hoofdstuk 2 worden de achtergronden, de doeleinden en de opzet van de losbladige catalogus nader beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de probleemstelling en de opzet van het onderzoek uitgewerkt. Hoofdstuk 4 bevat de enquêteresultaten over de afnemers van de catalogus. Het oordeel van de in de catalogus opgenomen kunstenaars staat in hoofdstuk 5. Aan het eind van beide hoofdstukken worden de resultaten van dit onderzoek vergeleken met een vergelijkbaar onderzoek dat in 1983 in Noord-Holland plaats vond. Tenslotte worden in hoofdstuk 6 de gegevens van afnemers en kunstenaars met elkaar vergeleken en worden conclusies getrokken met betrekking tot de centrale vraagstelling van het onderzoek.

2 DOEL EN OPZET VAN DE CATALOGUS

2.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk is aangegeven dat in Gelderland het initiatief om te komen tot een uitgave van in Gelderland wonende kunstenaars afkomstig was van de Stichting de Gelderse Bloem.

Ook in andere provincies ontstonden initiatieven om tot een systematische, gebruiksgerichte documentatie over beeldende kunstenaars te komen. Het eerst gebeurde dat in de provincie Groningen in het begin van de jaren zeventig. De keuze voor een provinciale opzet van de documentatie kwam onder andere voort uit de decentralisatiegedachte, zoals voorgestaan in de Nota kunst en kunstbeleid van 1974. Eén van de veronderstellingen hierbij was dat op provinciaal niveau de afstand tussen kunstbeoefenaren en kunstafnemers kleiner zou zijn dan op landelijk niveau, hetgeen de contactmogelijkheden en daarmee de spreiding van de beeldende kunst ten goede zou kunnen komen.

Het samenwerkingsorgaan van de provinciale culturele raden, de stichting Nationaal Overleg voor Gewestelijke Cultuur (NOGC), heeft gestimuleerd de vorm van de documentatie in de verschillende provincies zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen.

De Gelderse catalogus is opgezet volgens een losbladig systeem dat in vrijwel alle provincies gebruikt wordt. De losse bladen passen in een ringband en kunnen door de lezer naar eigen inzicht en al naar gelang behoefte gecombineerd worden.

In Gelderland zijn tot op heden drie ringbanden verschenen met daarin in eerste instantie werk van bijna 500 Gelderse kunstenaars. Het eerste deel bevat hoofdzakelijk driedimensionaal werk en toegepaste kunsten, de twee andere delen hebben hoofdzakelijk betrekking op schilderen, tekenen en grafiek. Deel 1 verscheen in 1981, deel 2 in 1983 en deel 3 in 1984. In het voorjaar van 1987 zijn de eerste aanvullingen op de afzonderlijke delen beschikbaar gekomen, van in totaal 164 kunstenaars.

2.2 Doel van de catalogus

Volgens het besluit (26 september 1979) van Provinciale Staten van Gelderland is het doel van de documentatie tweeledig, namelijk informatie verstrekken en bevorderen van aankopen, exposities en opdrachten. Letterlijk luidt de tekst:

"Al geruime tijd is ons college bekend dat er in onze provincie behoefte bestaat aan een goede documentatie van beeldende kunstenaars. Dat is vooreerst het geval bij overheidsinstanties, particulieren, galeries, kunstuitleencentra, culturele commissies, architectenbureaus en dergelijke, die zich willen oriënteren over de vraag welke kunstenaar voor een bepaalde opdracht in aanmerking komt; verder bij organisatoren van tentoonstellingen, ten behoeve van de inschakeling van beeldende kunstenaars bij omgevingsvormgeving en tenslotte bij het publiek, dat van kunst en kunstenaars kennis wil nemen. Het doel van de documentatie is dus tweeledig, namelijk: informatief (naar de afnemers toe) en bevorderend (voor aankoop, exposities en percentageregeling-opdrachten)."

De functie die aan de catalogus wordt toegekend, is vooral een bijdrage te leveren aan een optimale spreiding van de gegevens.

In de brochure (mei 1982) van de Culturele Raad over de documentatie wordt de nadruk gelegd op het verschaffen van informatie over hedendaagse beeldende kunst. De bedoeling is nadrukkelijk dat de documentatie niet kunsthistorisch van karakter is, maar gericht op gebruik van hedendaagse kunst en inschakeling van hedendaagse kunstenaars. De documentatie is een hulpmiddel bij het organiseren van tentoonstellingen en in opdrachtsituaties. Een voorwaarde hiervoor is dat de documentatie actualiteitswaarde houdt. Dit betekent dat aanvullingen moeten worden uitgegeven met een tussenperiode van twee jaar en dat de foto's in de catalogus regelmatig vervangen moeten worden. In het Statenbesluit wordt eveneens gesproken over een termijn van twee jaar waarna opgenomen kunstenaars de gelegenheid krijgen hun blad tegen kostprijs te vervangen.

In het voorwoord van het eerste deel wordt de betekenis van de losbladige catalogus vooral gezien als hulpmiddel voor de opdrachtgever, die een verantwoorde keuze moet maken uit het enorme gevarieerde aanbod. Dit betreft vooral opdrachtgevers die tot de overheid behoren danwel voor een belangrijk deel door de overheid gefinancierd worden, omdat deze geacht worden de beschikbare gelden alleen te besteden aan kun-

stenaars die met de kunst in hun bestaan moeten voorzien. Door de sterke toename van het aantal kunstenaars en kunstvormen en door de sterke groei van een aantal kunstbeoefenaren in de amateursector, was het veld van de beeldende kunst in de jaren zeventig erg onoverzichtelijk geworden. Het doel van de catalogus is in dit verband om een overzicht te bieden van alle in Gelderland wonende kunstenaars met een beroepsmatige intentie. Dit betekende dat er een selectie moest plaatsvinden uit al degenen die zich met de beoefening van kunst bezighouden. De verantwoordelijkheid hiervoor en voor de uitwerking van de opzet als geheel werd in handen gelegd van een breed samengestelde commissie, die destijds bestond uit:

- . twee vertegenwoordigers van de Gelderse Bloem;
- . twee vertegenwoordigers van de Gelderse Culturele Raad;
- . een vertegenwoordiger van de Gemeenschap Beeldende Kunstenaars;
- . een vertegenwoordiger van een regionale commissie in het kader van de Beeldende Kunstenaars Regeling;
- . een vertegenwoordiger van de Culturele Raad van Apeldoorn;
- . een vertegenwoordiger van de educatieve dienst van het museum de Commanderie van Sint Jan te Nijmegen
- . één kunstenaar, niet aan een organisatie gebonden, à titre personnel.

2.3 Toelatingscriteria

De keuze om selectie te verrichten op grond van beroepsmatige intentie en niet op grond van kwaliteit komt voort uit de overtuiging dat kwaliteitsoordelen niet tot de bevoegdheden van een overheidsorgaan behoren. In plaats daarvan vond de bovengenoemde commissie dat een provinciale culturele raad objectieve criteria diende te hanteren. In eerste instantie konden, volgens het voorwoord bij het eerste deel, kunstenaars in de documentatie worden opgenomen als zij aan minstens twee van de volgende criteria zouden voldoen:

- a. opleiding aan een academie voor beeldende kunsten;
- b. lidmaatschap van een erkende beroepsvereniging van beeldende kunstenaars;
- c. toelating tot de Beeldende Kunstenaars Regeling;
- d. tenminste één tentoonstelling in de afgelopen drie jaar in een officiële tentoonstellingsruimte;
- e. toelating van werk tot een uitleencentrum van beeldende kunst;

- f. aankoop van werk door Rijk of een provincie;
- g. een voltooide opdracht op basis van advies van een deskundige commissie;
- h. aankoop van werk door een museum.

Deze lijst van criteria is aan de hand van de ervaringen in de commissie in de loop van de tijd bijgesteld en aangevuld. Zo is een criterium toegevoegd ("opname van het werk in een reizende tentoonstelling") en is het aantal criteria waaraan men moest voldoen, veranderd. In de meest recente brochure van de Culturele Raad (december 1986) over de documentatie staat vermeld dat indien de meeste van bovengenoemde punten niet bevestigend kunnen worden beantwoord, een meer uitvoerige omschrijving van de activiteiten als kunstenaar noodzakelijk is om de commissie inzicht in de beroepsmatige intentie te verschaffen. Om vast te stellen welke kunstenaars voor opname in de documentatie in aanmerking komen, is bij de start in 1979 aan alle kunstenaars van wie naam en adres bekend waren bij de Culturele Raad, een uitvoerige vragenlijst toegestuurd. In totaal zijn er bijna 1200 formulieren verstuurd. Na een periode van een half jaar had ongeveer de helft van de aangeschreven kunstenaars het formulier ingevuld en teruggestuurd. Ongeveer tweederde daarvan voldeed aan de criteria. Een deel van de afwijzingen kwam voor rekening van de zogenaamde toegepaste kunsten. Om ook deze aan bod te kunnen laten komen, is er in de documentatie een aparte categorie bijgemaakt waarin de toegepaste kunsten aan bod kunnen komen.

Een deel van de kunstenaars die in eerste instantie geen belangstelling toonden om te worden opgenomen, meldde zich alsnog aan toen de catalogus enige bekendheid had verworven (inhaaleffect). Daarnaast is er de natuurlijke aanwas van academieverlaters en andere instroom. Door de Begeleidingscommissie worden alle verstrekte gegevens zorgvuldig bekeken, waarna wordt besloten tot opname of afwijzing. De aanvrager ontvangt hiervan bericht. Is de kunstenaar het niet met de afwijzing eens, dan kan gebruik worden gemaakt van een beroepsmogelijkheid. In eerste instantie kan men zich schriftelijk wenden tot de Begeleidingscommissie zelf. Handhaaft deze de afwijzing na zorgvuldige afweging van de tegen de afwijzing ingebrachte argumenten, dan kan in laatste instantie in beroep worden gegaan bij het bestuur van de Gelderse Culturele Raad.

In eerste instantie werden ongeveer 500 kunstenaars in de catalogus opgenomen. Begin 1987 zijn de aanvullingen verspreid van 164 kunstenaars. Inmiddels ligt er al weer een stapel klaar van 165 kunstenaars die in aanmerking komen voor opneming in de catalogus.

2.4 Inhoud van de catalogus

De inhoud van de verschillende delen van de catalogus is samengesteld op grond van groepen van technieken. De kunstenaar moet zelf kiezen in welke groep hij of zij opgenomen wil worden. In principe is per kunstenaar slechts één blad in de catalogus beschikbaar. Is men echter van mening dat presentatie in meer technieken noodzakelijk is, dan kan men bij de aanvullingen tegen kostprijs extra bladen op laten nemen.

Het blad dat per kunstenaar beschikbaar is, heeft een A-4 formaat en is tweezijdig bedrukt. Per blad worden drie zwart-wit foto's geplaatst met een stukje tekst dat door de kunstenaar zelf gemaakt is. Van het eigen blad kunnen de kunstenaars tegen kostprijs een aantal extra exemplaren bestellen.

Deel 1 bevat gegevens van kunstenaars die zich overwegend met driedimensionaal werk en toegepaste kunsten bezighouden. Concreet gaat het om: plastiek, omgevingsvormgeving, murale vormgeving, keramiek (vrij werk), edelsmeden (vrij werk), textiel, grafische vormgeving, industriële vormgeving (waaronder keramiek en edelsmeden), mode- en decorontwerpen, projecten en ideeën. Inclusief de aanvullingen zijn er in het voorjaar 1987 264 kunstenaars in deel 1 opgenomen.

Deel 2 bevat gegevens over kunstenaars die zich met schilderen, tekenen en grafiek bezighouden. Gezien het grote aantal, staan in deel 2 slechts de kunstenaars van wie de achternamen beginnen met de letters A t/m K. In deel 2 zijn 195 kunstenaars opgenomen.

Deel 3 bevat de resterende kunstenaars die zich met schilderen, tekenen en grafiek bezighouden. Daarnaast zijn in deel 3 kunstenaars vertegenwoordigd die zich met fotografie, film en video, cartoons en strips, visuele poëzie, performances en installaties bezighouden. In deel 3 zijn gegevens van 200 kunstenaars opgenomen.

Tabel 1 Aantal opgenomen kunstenaars in de losbladige catalogus "Beeldende Kunstenaars in Gelderland" (inclusief aanvullingen van voorjaar 1987).

Deel 1:	
categorie 2: plastieken, ruimtelijke/omgevingsvormgeving, murale vormgeving, keramiek (vrij werk), edelsmeden (vrij werk)	194
categorie 3: textiel	27
categorie 5: grafische vormgeving, illustraties, industriële vormgeving, mode/decorontwerpen	40
categorie 6: projecten/ideeën	3
Subtotaal deel 1:	264
Deel 2:	
categorie 1: schilderen, tekenen, grafiek (vrij werk); alleen kunstenaars met achternamen beginnend met A t/m K	195
Subtotaal deel 2:	195
Deel 3:	
categorie 1: schilderen, tekenen, grafiek (vrij werk); alleen kunstenaars met achternamen beginnend met L t/m Z	143
categorie 4: fotografie, film, video, cartoons, strips visuele poëzie, performance	57
Subtotaal deel 3:	200
Totaal aantal opgenomen kunstenaars	659
=====	

2.5 Oplage en bereik

Van het eerste deel van de catalogus zijn 1000 exemplaren gedrukt, van het tweede en derde deel elk 750. Uit tabel 2 blijkt dat een niet onaanzienlijk deel van de catalogus nog onverkocht is.

Tabel 2 Oplage en aantal in omloop zijnde exemplaren van de catalogus.

	Oplage	In omloop* t/m 31 december '86	Verkocht januari t/m maart '87	Totaal in omloop abs.	%
Deel 1	1000	586	60	646	65
Deel 2	750	488	50	538	72
Deel 3	750	404	57	461	61

Bron: Gelderse Culturele Raad, juli 1987

* Inclusief representatie-exemplaren: deel 1: 63, deel 2: 52, deel 3: 45

In de verkoopcijfers zit echter weer een stijgende lijn. De folder die onlangs op grote schaal is verspreid om publiciteit te geven aan de aanvullingen, blijkt ook de verkoop van de gehele catalogus weer te bevorderen. Cijfers over de oplage en verkoop in andere provincies zijn ons helaas niet bekend.

3 PROBLEEMSTELLING EN OPZET VAN HET ONDERZOEK

3.1 Inleiding

In het voorafgaande hoofdstuk is geconstateerd dat de doelen die met de losbladige catalogus worden nagestreefd talrijk en veelzijdig zijn.

De catalogus zou een overzichtswerk moeten zijn van alle Gelderse beeldende kunstenaars met een beroepsmatige intentie, gericht op het bevorderen van het gebruik van hedendaagse kunst door zeer verschillende potentiële gebruikersgroepen. Nu de catalogus enige jaren bestaat, doet zich de vraag voor wat er zoal van die doelen gerealiseerd is. Wat is er terecht gekomen van de spreiding? Welk gebruik wordt er van de catalogus gemaakt?

Bovendien blijken zich in de praktijk problemen voor te doen waar van te voren geen rekening mee was gehouden. Zo blijkt dat, nadat de catalogus enige bekendheid had gekregen, er een inhaaleffect optrad onder kunstenaars die aanvankelijk geen interesse hadden getoond voor opname in de catalogus. Het aantal aanvullingen werd daardoor veel groter dan verwacht. Dit leverde, ook door de financieringsproblemen, een aanzienlijke vertraging op wat betreft het actualiseren. Het inhaaleffect lijkt overigens nog niet beëindigd te zijn: inmiddels zijn er al weer 165 kunstenaars die in aanmerking komen voor opname in de catalogus. Deze aanvullingen vergen zoveel tijd dat voor het actualiseren van het werk van opgenomen kunstenaars nauwelijks tijd resteert. De vraag doet zich voor hoe belangrijk de actualiteit van de verstrekte gegevens voor de afnemers in de praktijk is.

Ook uit de wereld van de beeldende kunst komen kritische geluiden. Zo hoort men wel dat de gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars te laag zou zijn. Er zijn gerenommeerde kunstenaars die om die reden niet opgenomen willen worden in de catalogus. Aan de andere kant lijkt voor andere kunstenaars opname in de catalogus te functioneren als een vorm van erkenning van de kwaliteit van hun werk. Ook zij die niet actief met werk naar buiten willen treden (verkoop, exposities), wensen opgenomen te worden. Dit strookt echter niet met de toelatingscriteria. Dit roept de vraag op wat het oordeel van de afnemers is over deze criteria.

3.2 Probleemstelling

De volgende vragen zullen de richtsnoer vormen van het onderzoek.

1. **Wie zijn de afnemers van de catalogus en welke motieven hebben zij om de catalogus aan te schaffen?**

Het gaat hierbij om de vraag in hoeverre de catalogus een brede verspreiding heeft gevonden en of de doelen die de afnemers daarmee nastreven, overeenkomen met die van Culturele Raad en Provincie.

2. **Tot welke effecten heeft de aanschaf van de catalogus geleid?**

Het gaat hierbij om directe effecten zoals: het leggen van contacten met kunstenaars, het helpen realiseren van opdrachten, exposities, aankopen en bruiklenen. Daarnaast gaat het om indirecte effecten zoals: het leren kennen van nieuwe kunstenaars, het zoeken naar meer informatie, het gebruik van de catalogus door anderen.

3. **Welk oordeel hebben de afnemers over de inhoud en de vorm van de catalogus?**

Het gaat hierbij om het oordeel over vormaspecten zoals de hanterbaarheid van het losbladige systeem, en inhoudelijke aspecten zoals bijvoorbeeld de representativiteit van de afbeeldingen voor het werk van de betrokken kunstenaars. Ook komt hierbij de vraag aan de orde of de afnemers vinden dat de selectieprocedure tot bevredigende resultaten leidt.

4. **Bestaat er behoefte aan handhaving van de huidige catalogus?**

Het gaat hierbij om de vraag om welke redenen men al dan niet voor handhaving van de catalogus is en in hoeverre de huidige opzet bijstelling behoeft.

3.3 Opzet van het onderzoek

De Gelderse Culturele Raad wilde bovenstaande vragen beantwoord zien door een brede afnemersgroep. Dit om te bevorderen dat de antwoorden zoveel mogelijk een afspiegeling zouden zijn van wat er onder betrokkenen leeft. Omdat het aantal personen dat op de één of andere wijze te maken heeft met de losbladige catalogus, geschat werd op ongeveer 750, was dataverzameling met behulp van een vragenlijst praktisch gezien de enige mogelijkheid.

Aan deze benadering kleven verschillende beperkingen. In de eerste

plaats is de informatie die met behulp van een schriftelijke enquête verzameld kan worden, noodzakelijkerwijs oppervlakkig. In de tweede plaats is te verwachten dat tot de afnemers tamelijk veel instellingen behoren, waarbinnen verschillende personen met de losbladige catalogus te maken (gehad) kunnen hebben. Het is dan de vraag in hoeverre de enquête bij de juiste persoon terecht komt en of deze persoon voldoende kan beoordelen wat er binnen de organisatie met de catalogus is gedaan. Verder is het de vraag op welke wijze men het beste inzicht verwerft in de effecten. Aan het beoordelen van de effecten zijn twee kanten te onderscheiden, namelijk degene die benadert en degene die benaderd wordt. Omdat de catalogus binnen een organisatie gebruikt kan worden door verschillende personen, is niet onaannemelijk te veronderstellen dat het antwoord van de afnemer-respondent een onderschatting is van het werkelijke effect. Het is echter evenzeer mogelijk dat de kunstenaar het effect overschat, aangezien de catalogus deel uitmaakt van een heel netwerk waarlangs hij of zij benaderd kan worden. Het is de vraag of de rol van de catalogus altijd duidelijk te onderscheiden is.

Om te bevorderen dat het beeld van het gebruik en de effecten van de catalogus zo volledig mogelijk is, is ervoor gekozen zowel kunstenaars als kunstafnemers te benaderen. Een complicatie daarbij is dat tot de afnemers ook nogal wat deelnemende kunstenaars behoren die zelf de catalogus hebben aangeschaft. Om te voorkomen dat deze kunstenaars twee - verschillende - vragenlijsten zouden moeten invullen, is ervoor gekozen om hen niet als afnemer te benaderen.

Niet alle afnemers konden verder aangeschreven worden. Een aantal afnemers is overleden of om andere redenen uit het adressenbestand verwijderd. Verder zijn de namen niet bekend van de personen die de losbladige catalogus via de boekhandel of via een artotheek of een kunstuitleen hebben gekocht. Tenslotte zijn ook de mensen die een representatie-exemplaar hebben ontvangen buiten beschouwing gebleven. Uiteindelijk zijn er 272 vragenlijsten verstuurd naar de afnemers en 476 naar de deelnemende kunstenaars.

De enquête onder de afnemers is opgesteld door de Stichting Gelderland, in samenwerking met de begeleidingscommissie van het onderzoek. Deze enquête bevatte 14 vragen met overwegend gecodeerde antwoordmogelijkheden.

De enquête onder de kunstenaars is opgesteld door de Culturele Raad,

in samenwerking met de Stichting Gelderland. De enquête bevatte vijf vragen. Bij alle vragen konden de kunstenaars een toelichting geven. Deze zogenaamde open vragen zullen verder door de Culturele Raad geanalyseerd worden en komen in dit rapport niet aan de orde.

De computerverwerking van de gestructureerde antwoorden is gebeurd bij de Stichting Gelderland. Het grootste deel van dit rapport heeft betrekking op de gegevens die onder verantwoordelijkheid van de Stichting Gelderland verzameld zijn bij de afnemers.

3.4 Respons en representativiteit

Afnemers

De enquête voor de afnemers is eind januari 1987 verstuurd; de herinneringsbrief volgde drie weken later. Binnen de gestelde termijn kwamen er 123 bruikbare lijsten binnen. Laten we de vijftien onbestelbare enquêtes buiten beschouwing, dan bedraagt de netto-respons onder de afnemers 47%.

In totaal zijn er, zoals gezegd, 272 afnemers aangeschreven. Nadrukkelijk dient gesteld te worden dat de aangeschreven afnemers, zoals weergegeven in tabel 3, niet de volledige afnemersgroep vormen. De afnemers die als kunstenaar in de catalogus vertegenwoordigd zijn, zijn buiten beschouwing gebleven. Daarnaast zijn niet alle afnemers opgenomen in het adressenbestand van de Gelderse Culturele Raad. Dit verklaart ook waarom het aantal aangeschreven afnemers, zoals vermeld in tabel 3, aanzienlijk lager is dan het aantal in omloop zijnde exemplaren van de catalogus zoals vermeld in tabel 2.

Tabel 3a Overzicht van aangeschreven en responderende afnemers.

	Aangeschreven absoluut aantal	Beantwoord absoluut aantal	Respons procen- tueel
Particulieren	89	34	38
Bibliotheken	59	27	46
Galerieën	25	16	64
Gemeenten	19	12	63
Musea	11	9	82
Culturele Raden	9	8	89
Diversen, o.a. onderwijs- instellingen, documen- tatiecentra, stichtingen op het gebied van de beeldende kunst, culturele centra, crea- tiviteitscentra	43	17	39
	255 **	123	47

* exclusief deelnemende kunstenaars en afnemers waarvan het adres niet bekend is

** exclusief onbestelbaar

Uit tabel 3 blijkt dat particulieren de grootste categorie vormen onder de afnemers (ruim éénderde). Ook veel bibliotheken hebben de catalogus aangeschaft. Galerieën zijn eveneens redelijk vertegenwoordigd in het bestand. Opmerkelijk is dat het aantal gemeenten dat tot de afnemers behoort, niet zo erg groot is: tot de negentien gemeenten die de catalogus hebben aangeschaft behoren er bovendien slechts elf tot Gelderland. In hoeverre leden van gemeentelijke commissies op persoonlijke titel een losbladige catalogus hebben aangeschaft, is op grond van de beschikbare gegevens niet na te gaan.

Of de responsgroep een goede afspiegeling is van de aangeschreven groep, kan slechts gebrekkig bepaald worden, omdat de beantwoording van de vragenlijst anoniem kon geschieden. Wel is de respondenten verzocht om aan te geven tot welke categorie zij behoren - zie hoofdstuk 4 -, maar een vergelijking met de aangeschreven populatie wordt bemoeilijkt door het feit dat uit het adressenbestand niet altijd af te leiden is tot welke categorie de aangeschrevenen behoren. Uit tabel 3 blijkt dat de respons onder culturele raden en musea zeer hoog is, onder gemeenten en galerieën zeer behoorlijk en onder de categorieën particulieren en diversen laag.

Kunstenaars

De enquête voor de in de catalogus opgenomen kunstenaars is eveneens in januari verstuurd door de Gelderse Culturele Raad. Door praktische omstandigheden vond een rappel niet plaats. Binnen de gestelde termijn zijn 166 enquêteformulieren teruggestuurd. Dit komt neer op een respons van 35%. Dit percentage is lager dan doorgaans gebruikelijk is bij postenquêtes. Wel stemt het overeen met de verwachtingen die vooraf bestonden met betrekking tot de geringe geneigdheid van kunstenaars om enquêtes in te vullen.

In hoeverre de kunstenaars die hebben meegewerkt aan het onderzoek, een getrouwe afspiegeling zijn van de gehele populatie die is opgenomen in de catalogus, is nauwelijks na te gaan. Wel is te constateren dat onder de kunstenaars die hebben meegewerkt, zowel bekende als minder bekende namen voorkomen. Het enige gegeven dat een kwantitatieve vergelijking mogelijk maakt is in welke deel van de catalogus men opgenomen is. Dit gegeven is vermeld in tabel 3b.

Tabel 3b Kunstenaars in de catalogus en in de responsgroep

	Opgenomen in in catalogus*	Respons	
		abs.	proc.
Deel 1	171	57	33
Deel 2	165	61	37
Deel 3	143*	41	29
totaal	479	159**	35

* exclusief latere aanvullingen

** door 7 kunstenaars is de vraag in welk deel zij opgenomen zijn, niet beantwoord

Opmerkelijk is dat de respons van kunstenaars uit deel 2 het grootst is. Wellicht houdt dit verband met het feit dat deel 2 de meest homogene map is met alleen kunstenaars die zich met tekenen, schilderen en grafiek bezighouden.

3.5 Reikwijdte van de verzamelde gegevens

Uit het voorafgaande is gebleken dat de resultaten die in dit rapport vermeld zullen worden, niet berusten op gegevens van alle betrokkenen. Voor een deel is dat het geval omdat zij niet aangeschreven konden

worden, voor een deel omdat zij de enquête niet hebben teruggestuurd. De vraag doet zich dus voor wat de reikwijdte van de verzamelde gegevens is. Hierbij is vooral van belang in hoeverre betrokkenen hebben gereageerd, die positieve ervaringen hebben opgedaan met de catalogus (selectieve respons).

Wat betreft de kunstenaars is reeds opgemerkt dat zich onder de respondenten zowel bekende als minder bekende namen bevonden. De indruk bestaat dat in dat opzicht een goede dwarsdoorsnede bereikt is. In hoeverre een selectieve non-respons optreedt, zal moeten blijken uit de door de kunstenaars vermelde ervaringen met de catalogus. Bovendien kan enig inzicht worden verkregen door de resultaten van ons onderzoek te vergelijken met een vergelijkbaar onderzoek dat eerder in Noord-Holland plaatsvond (Pasteuning, 1983)¹⁾. In dat onderzoek zijn de kunstenaars telefonisch benaderd en was de non-respons zeer gering. Overeenstemming tussen de resultaten van beide onderzoeken zou een aanwijzing kunnen zijn voor de betrouwbaarheid van de gegevens.

Wat betreft de afnemers is een dergelijke vergelijking van minder belang, omdat ook in het Noordhollandse onderzoek de afnemers benaderd zijn met een schriftelijke enquête. In beide gevallen is mogelijk dat vooral de afnemers met een positief oordeel over de catalogus reageren. Niettemin is uit het voorafgaande gebleken dat de responsgroep breed en gevarieerd is samengesteld. Zowel zogenaamde professionele afnemers, zoals galerieën en culturele instellingen, als niet-professionele afnemers, zoals openbare bibliotheken, hebben in aanzienlijke mate meegewerkt. In dat opzicht bieden de onderzoeksresultaten in ieder geval inzicht in de opvattingen van een brede groep van gebruikers.

Concluderend kunnen wij stellen dat de kans niet uitgesloten is dat in de responsgroep personen en instellingen met een positief oordeel over de catalogus oververtegenwoordigd zijn. Daar staat tegenover dat onderling zeer verschillende afnemers wel gereageerd hebben. In dat opzicht is het van belang dat juist ook niet-professionele afnemers, die zich doorgaans niet laten horen, hun mening kenbaar hebben gemaakt. Daarom gaan wij ervan uit dat de onderzoeksresultaten in ieder geval het blikveld op het functioneren van de catalogus vergroten.

1) Pasteuning, P.A.J. De bladdocumentatie van twee kanten bezien: kunstenaars en afnemers. Een onderzoek naar het gebruik van en de mening over de bladdocumentatie beeldende kunst voor de provincie Noord-Holland. Ondersteuningsinstituut Noord-Holland, december 1983.

4 ENQUETERESULTATEN ONDER AFNEMERS

4.1 Beschrijving van de afnemers

4.1.1 Samenstelling afnemersgroep

Aan de respondenten is gevraagd om aan te kruisen tot welke categorie zij behoren. In de vragenlijst worden de volgende categorieën onderscheiden: galeriehouder, museum, kunstuitleen of artotheek, openbare bibliotheek, bedrijfsleven, culturele raad of culturele commissie, cultureel centrum, gemeente, instelling voor gezondheidszorg, onderwijsinstelling, kunstenaar, particulier en restcategorie "anders, namelijk ...". Bij de beantwoording bleek dat 20 respondenten meer dan één antwoord gaven. Zo bleek bijvoorbeeld dat een kunstuitleen ook de categorie "galeriehouder" aankruiste en dat anderzijds een kunstenaar die tevens galeriehouder was, eveneens de categorieën "kunstuitleen" en "onderwijsinstelling" aankruiste. Omdat dergelijke combinaties de analyse van de gegevens bemoeilijken, hebben wij de betrokken respondenten ondergebracht in de in onze ogen meest plausibele categorie.

Tabel 4 Samenstelling van de responsgroep onder de afnemers

	Ongecorrigeerd*	Gecorrigeerd	
	abs.	abs.	proc.
Galeriehouder	16	13	11
Museum	9	9	7
Kunstuitleen/artotheek	10	9	7
Bibliotheek	27	26	21
Bedrijfsleven	6	2	2
Culturele raad of commissie	8	5	4
Cultureel centrum	2	1	1
Gemeente	12	11	9
Inst. voor gezondheidszorg	2	2	2
Onderwijsinstelling	7	6	5
Kunstenaar	16	12	10
Particulier	18	15	12
Anders	19	1	10
Totaal	n.v.t.*	123	100

* inclusief dubbele antwoorden.

Uit tabel 4 blijkt dat de afnemers een heterogene groep vormen. Er zijn afnemers die goed ingevoerd lijken te zijn in de wereld van de beeldende kunst; er zijn ook afnemers die als leken op dit terrein beschouwd kunnen worden. Dit is in overeenstemming met de brede doelstellingen die met de losbladige catalogus worden nagestreefd. Het lijkt niet onaannemelijk te veronderstellen dat er aanzienlijke verschillen kunnen bestaan tussen deze categorieën afnemers, zowel wat betreft de motieven die men had om de catalogus aan te schaffen als wat betreft het gebruik van en het oordeel over de catalogus. Om het inzicht in het feitelijk functioneren van de catalogus te vergroten, zullen wij daarom, waar dat relevant lijkt, naast de cijfers van de totale groep afzonderlijke cijfers presenteren voor "professionele" afnemers en "niet-professionele" afnemers. Tot de professionele afnemers worden gerekend: kunstenaars, galeriehouders, musea, kunstuitleencentra, beroeps- en belangenverenigingen en andere instellingen die specifiek betrokken zijn bij de beeldende kunst. Tot de niet-professionele afnemers worden gerekend: bibliotheken, gemeenten en gemeentelijke culturele commissies, onderwijsinstellingen en het grootste deel van de particulieren. Het is niet uitgesloten dat deze tweedeling onnauwkeurigheden vertoont. Deze wegen onzes inziens echter niet op tegen het inzicht dat door de vergelijking van verschillende categorieën verkregen wordt.

Tabel 5 Afnemers naar de mate waarin men ingevoerd is op het terrein van de beeldende kunst en naar de beschikking over tentoonstellingsaccommodatie.

	Responsgroep	Heeft tentoonstellings- accommodatie
	%	
Professionele afnemers	42	69%
Niet-professionele afnemers	58	62%
Totaal	100%	65%
N	123	

Aan de respondenten is ook gevraagd of zij de beschikking hebben over tentoonstellingsaccommodatie. Bij tweederde van de respondenten blijkt dat inderdaad het geval te zijn. Het verschil tussen professionele en

niet-professionele afnemers is in dit opzicht gering (zie tabel 5). De gemeenten en openbare bibliotheken die hebben meegewerkt aan het onderzoek, hebben voor een zeer groot deel (85%) tentoonstellingsaccommodatie.

4.1.2 Motieven om de catalogus aan te schaffen

In hoofdstuk 2 is weergegeven welke doelen worden nagestreefd met de losbladige catalogus. Om de effecten op juiste waarde te kunnen schatten, lijkt het van belang om na te gaan in hoeverre deze doeleinden corresponderen met de motieven die de afnemers noemen om de catalogus aan te schaffen.

In tabel 6 is weergegeven hoe vaak de verschillende motieven werden genoemd. Voor de overzichtelijkheid zijn de motieven gerangschikt naar de frekwentie waarmee ze genoemd zijn. De aanschaf voor documentatiedoeleinden is zowel door professionele als door niet-professionele afnemers het meest genoemde motief. Hieruit kan men afleiden dat het informatieve doel, dat in het besluit van Provinciale Staten werd toegekend aan de catalogus, door de overgrote meerderheid van de afnemers van belang wordt geacht. Ook het verkrijgen van overzicht over de Gelderse situatie is een veelgenoemd motief dat in de richting van informatiebehoefte wijst. Dit motief wordt door professionele afnemers vaker genoemd dan door niet-professionele afnemers.

Tabel 6 Motieven om de catalogus aan te schaffen, gedifferentieerd naar twee afnemerscategorieën (meer antwoorden mogelijk; percentages afzonderlijk beschouwen).

	Totaal (n=123)	Prof. (n=52)	Niet-prof. (n=71)
1 Voor documentatie-doeleinden	68%	71%	65%
2 Voor overzicht over de Gelderse situatie	54%	67%	44%
3 Voor het organiseren van exposities	34%	46%	25%
4 Om nieuwe kunstenaars op te sporen	30%	37%	25%
5 Om ontwikkelingen op het vakgebied bij te houden	29%	40%	20%
6 Om kunstenaars uit eigen regio op te sporen	28%	25%	30%
7 Om andere redenen *	19%	8%	27%
8 Om catalogi uit andere provincies aan te vullen	18%	21%	16%
9 Voor het doen van aankopen	11%	8%	14%
10 Voor het verlenen van opdrachten	11%	10%	11%

* veel "andere redenen" hebben veelal betrekking op educatieve en voorlichtende doeleinden, zoals naslagwerk voor studenten, docenten, bezoekers, publiek.

De aanschaf van de catalogus ten behoeve van het organiseren van exposities wordt door bijna de helft van de professionele afnemers genoemd, maar bij de niet-professionele afnemers is dat slechts in ongeveer een kwart van de gevallen van belang. Opmerkelijk, en van belang om straks de effecten van de losbladige catalogus op juiste waarde te kunnen schatten, is dat de andere motieven die iets te maken hebben met de zogenaamde "bevorderende doelen", vrij weinig genoemd worden. Slechts 11% van de afnemers heeft de catalogus aangeschaft om aankopen te doen en een zelfde percentage doet dat om opdrachten te verlenen.

Professionele afnemers schaffen de catalogus verder aan om ontwikkelingen op het vakgebied bij te houden en om nieuwe kunstenaars op te sporen. Voor niet-professionele afnemers is het opsporen van kunstenaars uit de eigen regio van meer belang. Daarnaast wordt door de niet-professionele afnemers de antwoordcategorie "andere redenen" aangekruist. Bestudering van de toelichtingen leert dat dit veelal educatieve en voorlichtende doeleinden betreft, zoals naslagwerk voor studenten, docenten, bezoekers, publiek.

Concluderend kan men stellen dat de losbladige catalogus in de eerste

plaats om informatieve doeleinden wordt aangeschaft. De aanschaf als hulpmiddel bij het organiseren van exposities is voor de professionele afnemers van tamelijk groot belang, maar voor de niet-professionele afnemers veel minder. De andere "bevorderende doeleinden" worden slechts af en toe genoemd. Overigens dient hierbij aangetekend te worden dat het verzamelen van informatie een eerste stap kan zijn, die uiteindelijk - op meer indirecte wijze - kan leiden tot exposities, aankopen, bruikleen.

4.2 Gebruik van de catalogus

Om een beeld te verkrijgen van het grijze gebied tussen aanschaf om informatieve doelen enerzijds en het realiseren van "harde effecten" anderzijds, hebben wij gevraagd aan de afnemers hoe zij de catalogus in de praktijk gebruiken, of anderen de catalogus ook wel eens raadplegen en of het raadplegen ervan geleid heeft tot het zoeken naar meer informatie.

De vraag "Hoe blijkt u de catalogus in de praktijk te gebruiken" had geen gestructureerde antwoordcategorieën. Dit brengt met zich mee dat de aard van de antwoorden sterk uiteenloopt en de generaliseerbaarheid van de resultaten zeer beperkt is. Sommige respondenten geven een indruk van de mate waarin de catalogus gebruikt wordt, anderen geven aan voor welk doel de catalogus gebruikt wordt. Relatief veel respondenten geven aan de catalogus als naslagwerk te gebruiken. Sommige respondenten geven aan dat ze de catalogus zelden of nooit gebruiken, sommigen stellen dat hij incidenteel gebruikt wordt en sommigen geven aan dat het gebruik regelmatig en goed is. Meer inhoudelijke aspecten betreffen de antwoorden: bij advisering aan derden, ten behoeve van het organiseren van exposities of manifestaties, of om iets over bepaalde kunstenaars aan de weet te komen. Bij de interpretatie van deze gegevens dient men zich te realiseren dat sommige respondenten meer dan één antwoord geven.

Informatief inzicht kan verkregen worden door sommige toelichtingen nader te beschrijven. Zo vermeldt een afnemer uit het bedrijfsleven dat de catalogus gebruikt wordt als naslagwerk, bijvoorbeeld als men een indruk wil krijgen van het werk van bepaalde kunstenaars of met hen in contact wil treden. Maar tegelijk voegt deze afnemer eraan toe dat de catalogus niet gebruikt wordt voor specifieke activiteiten, zoals voor exposities en aankopen. Een afnemer, die een museum vertegenwoordigt, geeft een ant-

woord dat in dezelfde lijn ligt. De catalogus wordt gebruikt als naslagwerk, als oriëntatie, als geheugenbeeld, maar beslist niet als enige en doorslaggevende argument. Een respondent die antwoordt namens een gemeentelijke culturele commissie, geeft aan dat de catalogus gebruikt wordt als naslagwerk door de programmeringscommissie.

Opmerkelijk is dat enige respondenten die aangeven dat ze de catalogus frequent (een gemeente) of regelmatig (particulier) gebruiken, danwel de catalogus heel praktisch vinden (een museum), geen contacten of effecten noemen die via de catalogus tot stand zijn gekomen.

Een andere manier om iets aan de weet te komen over het feitelijk gebruik is het antwoord op de vraag of anderen wel eens gebruik maken van de catalogus.

Tabel 7 Het gebruik door anderen van de door u aangeschafte catalogus.

	Totaal	Prof.	Niet-prof.
Nee nooit	36%	33%	38%
Wel eens	61%	65%	58%
Geen antwoord	4%	2%	4%
Totaal	100%	100%	100%
N	123	52	71

Opmerkelijk is dat zowel bij professionele als bij niet-professionele afnemers in bijna tweederde van de gevallen wel eens door anderen gebruik gemaakt wordt van de catalogus. Dat betekent dat het feitelijke aantal gebruikers van de catalogus groter is dan het aantal exemplaren dat in omloop is. Om welke aantallen het gaat en waartoe dat gebruik leidt, is echter op grond van deze cijfers niet te zeggen. Een aantal afnemers merkt op dat ook bij deze personen en instellingen effecten kunnen optreden. Een voorbeeld daarvan is een gemeente die de catalogus een plaatsje heeft gegeven in het gemeentelijke voorlichtingscentrum. Men constateerde dat dit bijvoorbeeld bij schoolbesturen tot effecten geleid had.

Tenslotte hebben wij geprobeerd om iets aan de weet te komen over meer indirecte vormen van gebruik door te vragen of het raadplegen van de losbladige catalogus geleid heeft tot het zoeken naar meer uitgebreide informatie in de hangmappen van de Culturele Raad. De reden om die vraag te stellen was dat geconstateerd werd dat op de Raad relatief vaak een beroep wordt gedaan op die informatie.

Tabel 8 Heeft het raadplegen van de catalogus geleid tot het zoeken van meer uitgebreide informatie in de hangmappen van de Culturele Raad volgens de afnemers.

	Totaal	Prof.	Niet prof.
Ja	7%	8%	7%
Nee	85%	89%	85%
Weet niet/geen antwoord	7%	4%	7%
Totaal	100%	100%	100%
N	123	52	71

Uit tabel 8 blijkt dat het raadplegen van de losbladige catalogus slechts in een beperkt aantal gevallen aanleiding heeft gegeven tot het zoeken naar meer uitgebreide informatie bij de Culturele Raad. Hieruit zou men kunnen concluderen dat de afnemers van de losbladige catalogus niet dezelfde personen of instellingen zijn als degenen die gebruik maken van de centrale documentatie. Of dit betekent dat de afnemers ook niet op andere wijze de informatie uit de catalogus aanvullen, is uit deze cijfers helaas niet af te leiden.

4.3 Effecten

De bedoeling van de Culturele Raad is uitdrukkelijk dat de catalogus zou functioneren als een gebruikscatalogus, d.w.z. zowel kunstenaars als kunstafnemers kunnen er informatie over hedendaagse beeldende kunstenaars in vinden. De documentatie zou onder andere een rol moeten vervullen in het verkleinen van de afstand tussen beide. Bij de bespreking van de effecten zullen wij onderscheid maken tussen "indirecte effecten", die wij hier opvatten als het leggen van contacten met kunstenaars, en "directe effecten", d.w.z. exposities, opdrachten, aankopen of bruikleen.

4.3.1 Indirecte effecten

Eén van de indirecte effecten is of men door de catalogus kunstenaars heeft leren kennen die men tot dan toe niet kende. Uit tabel 9 blijkt dat in iets meer dan de helft van de gevallen dit inderdaad heeft plaatsgevonden. Wel dient hierbij aangetekend te worden dat dit effect eigenlijk vooral relevant is voor degenen die de catalogus met dit doel hebben aangeschaft. Beperkt men daarom dit effect tot de respondenten waarbij het opsporen van nieuwe kunstenaars een motief tot aanschaf was (in to-

taal gaat het hierbij om 37 respondenten), dan blijkt dat het effect veel groter is: in 84% van de gevallen hebben deze respondenten hun doel bereikt.

Tabel 9 Heeft u door de losbladige catalogus kunstenaars leren kennen die u tot dusver niet kende.

	Totaal	Prof. afnemers	Niet-prof. afnemers
Ja	55%*	62%	49%
Nee	38%	37%	39%
Geen antwoord	7%	2%	11%
Totaal	100%	100%	100%
N	123	52	71

* Dit percentage is 84 als men alleen het effect bekijkt van de categorie die dit ook nastreefde (n=30).

Een tweede indirect effect betreft het antwoord op de vraag of men naar aanleiding van de catalogus contact heeft gelegd met kunstenaars. Tabel 10 toont aan dat één derde van de afnemers contact heeft gelegd met kunstenaars. Bij de professionele afnemers is dit percentage zelfs nog iets hoger, namelijk 39%.

Tabel 10 Contact gelegd met kunstenaars naar aanleiding van de losbladige catalogus.

	Totaal	Prof. afnemers	Niet-prof. afnemers
Geen contact gelegd	58%	54%	61%
Wel contact gelegd	32%	39%	27%
Geen antwoord/weet niet	11%	8%	13%
Totaal	100%	100%	100%
N	123	52	71

4.3.2 Directe effecten

Aan de afnemers is gevraagd of het raadplegen van de catalogus wel eens geleid heeft tot een opdracht, tentoonstelling, aankoop, bruikleen of iets anders. Exposities blijken het meest voorkomende effect te zijn (in 24% van de gevallen), gevolgd door opdrachten (11%).

Tabel 11 Effecten van de catalogus volgens de afnemers (combinaties kunnen voorkomen: percentages afzonderlijk bekijken).

	Totaal	Prof. afnemers	Niet-prof. afnemers
Opdracht	11%	12%	10%
Tentoonstelling	24%	27%	21%
Aankoop	5%	4%	6%
Bruikleen	3%	8%	-
Anders	5%	6%	4%

Tabel 11 toont aan dat er lichte verschillen bestaan in soorten effecten tussen beide onderscheiden afnemerscategorieën. De percentages uit tabel 11 houden geen rekening met het feit dat sommige afnemers verschillende effecten noemen en andere afnemers geen effect. In tabel 12 is dit verschil gecorrigeerd.

Tabel 12 Directe effecten van de catalogus.

	Totaal	Prof. afnemers	Niet-prof. afnemers
Geen direct effect	67%	64%	69%
Eén of meerder directe effecten	33%	37%	31%
Totaal	100%	100%	100%
N	123	52	71

Uit tabel 12 blijkt dat volgens de gegevens van de afnemers in één derde van de gevallen het raadplegen van de catalogus geleid heeft tot een direct effect. In de meeste gevallen betreft dit een expositie. Nadrukkelijk zij hier herhaald dat dit de effecten zijn zoals de afnemers die geconstateerd hebben. In het volgende hoofdstuk zal aan de orde komen in hoeverre deze cijfers overeenstemmen met die van de kunstenaars.

4.4 Oordeel over vorm en inhoud van de catalogus

In het voorafgaande is geconstateerd dat er bij tijd en wijle kritische geluiden te horen zijn over de kwaliteit en de actualiteit van de catalogus. Om te onderzoeken in hoeverre die geluiden door een brede gebruikersgroep gedeeld worden, hebben wij nadrukkelijk vragen gesteld over inhoud en vorm van de catalogus én over de selectieprocedure. Om een brede indruk te verkrijgen, hebben wij de respondenten gevraagd om hun oordeel uit te spreken over acht verschillende aspecten, alsmede om hun algehele indruk van de catalogus weer te geven. Opmerkelijk is dat ongeveer éénderde van de respondenten geen oordeel uitspreekt over inhoudelijke aspecten, zoals de volledigheid wat betreft het aantal opgenomen kunstenaars, de actualiteit van de verstrekte informatie, de gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars en de representativiteit van de afbeeldingen voor het werk van afzonderlijke kunstenaars. Vooral de niet-professionele afnemers onthouden zich van een oordeel wat deze aspecten betreft. De vragen over de vormaspecten, zoals de hanteerbaarheid van het losbladige systeem, de verscheidenheid van de opgenomen kunstvormen, de toegankelijkheid bij het opzoeken van bepaalde kunstenaars en de toegankelijkheid bij het opzoeken van bepaalde kunstvormen, worden wel in grote mate beantwoord. Ook hier is echter het aantal niet-professionele afnemers dat geen oordeel uitspreekt, aanzienlijk groter dan het aantal professionele afnemers.

In tabel 13 is weergegeven hoe de verschillende aspecten van de catalogus beoordeeld worden. De algehele indruk van de losbladige catalogus is positief: bijna driekwart van de respondenten vindt de catalogus goed.

Nadere bestudering van de verschillende door ons onderscheiden aspecten toont aan dat er een aanzienlijk verschil bestaat tussen het oordeel over de vormaspecten enerzijds en de inhoudelijke aspecten anderzijds. Het losbladige systeem en de verscheidenheid van opgenomen kunstvormen worden allebei zeer positief beoordeeld. De toegankelijkheid bij het opzoeken van bepaalde kunstenaars en bepaalde kunstvormen wordt iets minder positief beoordeeld (eenvijfde van de respondenten vindt die toegankelijkheid "matig"), maar een ruime meerderheid is ook over deze vormaspecten tevreden.

Het oordeel over de inhoudelijke aspecten is veel minder positief. Over

de representativiteit van de afbeeldingen voor het werk van afzonderlijke kunstenaars en daarmee samenhangend over de actualiteit van de verstrekte informatie heeft slechts ongeveer een kwart van de respondenten een positief oordeel. De volledigheid van de catalogus en de gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars worden elk door 37% van de afnemers goed gevonden. Deze aspecten worden dus wat hoger gewaardeerd dan de beide vorige inhoudelijke aspecten. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat de genoemde percentages geen rekening houden met de respondenten die geen mening hebben over genoemde aspecten. Laat men deze bij de percentageberekening buiten beschouwing, dan valt het oordeel over de verschillende inhoudelijke aspecten wat positiever uit. Daarbij dient men zich te realiseren dat het percentage respondenten dat het oordeel "matig" geeft, evenredig toeneemt!

Tabel 13 Oordeel over de catalogus volgens de afnemers: vormaspecten, inhoudelijke aspecten en algehele indruk (horizontale percentages).

	Oordeel over catalogus				Totaal mening
	goed	matig	slecht	geen	
INHOUELIJKE ASPECTEN:					
a. volledigheid van de Gelderse kunstenaars	37%	20%	5%	38%	100%
b. actualiteit van de verstrekte informatie	28%	38%	7%	27%	100%
c. gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars	37%	37%	2%	24%	100%
d. representativiteit van de afbeeldingen voor het werk van afzonderlijke kunstenaars	26%	31%	7%	36%	100%
VORMASPECTEN:					
e. hanteerbaarheid van het losbladig systeem	80%	7%	5%	8%	100%
f. verscheidenheid van de opgenomen kunstvormen	74%	9%	3%	14%	100%
g. toegankelijkheid bij het opzoeken van bepaalde kunstenaars	64%	20%	7%	10%	100%
h. toegankelijkheid bij het opzoeken van bepaalde kunstvormen	59%	20%	6%	15%	100%
ALGEGHELE INDRUK	72%	17%	4%	7%	100%

Om meer inzicht te verkrijgen in de verschillen tussen professionele en niet-professionele afnemers wat betreft hun oordeel over sterke en zwakke

punten van de catalogus, presenteren wij tabel 14. In deze tabel zijn de aspecten geordend naar het percentage positieve oordelen, waarbij tevens is aangegeven wat het percentage professionele respectievelijk niet-professionele afnemers, is dat het oordeel "goed" geeft. Opmerkelijk is dat het oordeel van de niet-professionele afnemers over de hele linie veel positiever is dan het oordeel van de professionele afnemers. Deze verschillen zijn groot wat betreft drie inhoudelijke aspecten, namelijk de gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars, de representativiteit van de afbeeldingen en de actualiteit van de verstrekte informatie. Het grootste verschil blijkt echter te bestaan in de algehele indruk van de catalogus: 86% van de niet-professionele afnemers hebben een goede indruk van de catalogus, bij de professionele afnemers is dat percentage 65 . Overigens dient hierbij benadrukt te worden dat ook dit laatstgenoemde percentage een ruime meerderheid is.

Tabel 14 Verschillen tussen professionele en niet-professionele afnemers wat betreft het oordeel "goed" over de catalogus, gerangschikt naar positief oordeel* in de totale groep.

	Totaal "goed"*	Professionele afnemers "goed"	Niet-professionele afnemers "goed"
e. hanteerbaarheid los- bladig systeem	87%	88%	86%
f. verscheidenheid kunst- vormen	86%	86%	86%
i. algehele indruk	77%	65%	86%
g. toegankelijkheid kunste- naars	71%	69%	73%
h. toegankelijkheid kunst- vormen	70%	70%	70%
a. volledigheid van Gelderse kunstenaars	58%	53%	64%
c. gemiddelde kwaliteit kunstenaars	47%	36%	58%
d. representativiteit van de afbeeldingen	40%	30%	49%
b. actualiteit van de ver- streckte informatie	37%	29%	45%

* Terwille van de overzichtelijkheid zijn de respondenten die geen oordeel geven, bij de percentage-berekening buiten beschouwing gebleven. Dit verklaart het verschil tussen tabel 13 en tabel 14 wat betreft de percentages in de eerste kolom.

4.5 Oordeel over de toelatingscriteria

In hoofdstuk 2 is weergegeven dat het criterium voor opneming in de losbladige catalogus de beroepsmatige intentie van de betrokken kunstenaar is. Het toepassen van een kwaliteitscriterium werd geen taak van een provinciale culturele raad geacht. In de voorafgaande paragraaf bleek dat het oordeel over de gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars niet zo erg positief is. Dit roept de vraag op wat het oordeel van de afnemers is over de selectie-procedure als zodanig.

Tabel 15 Oordeel van de afnemers over de vraag of de gevolgde selectieprocedure tot bevredigende resultaten leidt.

	Totaal	Prof. afnemers	Niet-prof. afnemers
Ja, bevredigende resultaten	47%	43%	49%
Nee, geen bevredigende resultaten	30%	44%	18%
Geen mening	24%	14%	32%
Totaal	100%	100%	100%
N	123	52	71

Uit tabel 15 blijkt in de eerste plaats dat een kwart van de respondenten zich van een mening onthoudt. Deze categorie is onder de niet-professionele afnemers ruim twee keer zo groot als onder de professionele afnemers. Iets minder dan de helft van het totale aantal respondenten vindt dat de gevolgde selectieprocedure tot bevredigende resultaten leidt. Weer is een groot verschil te constateren tussen de professionele en de niet-professionele afnemers. Er zijn relatief veel meer professionele dan niet-professionele afnemers die vinden dat de selectieprocedure niet tot een bevredigend resultaat leidt. Opmerkelijk is de verhouding tussen het aantal voorstanders enerzijds en het aantal tegenstanders anderzijds onder de professionele afnemers. Het blijkt namelijk dat er ongeveer evenveel professionele afnemers zijn die vinden dat de gevolgde selectieprocedure wel tot bevredigende resultaten leidt, als professionele afnemers die van mening zijn dat dat niet het geval is.

Aan de respondenten is gevraagd om hun mening in deze nader toe te lichten. Ruim de helft van hen heeft aan dit verzoek gehoor gegeven. Deze toelichtingen zijn zo volledig mogelijk in bijlage 3 opgenomen.

Uit de toelichtingen blijkt dat de veronderstelde kwaliteit zowel voor

vóór- als voor tegenstanders een belangrijk argument is. Voorstanders benadrukken dat door een dergelijke procedure een minimum aan kwaliteit gewaarborgd is. Sommigen geven daarbij aan dat een scherpere selectie niet mogelijk is, omdat kwaliteit zich niet objectief laat vaststellen; anderen benadrukken dat een scherpere selectie niet wenselijk is, omdat dan de pluriformiteit verloren gaat. Tegenstanders benadrukken dat de criteria geen garantie voor kwaliteit geven. Enerzijds zijn er tegenstanders die de gehanteerde criteria te licht vinden (aan bepaalde criteria is te makkelijk te voldoen), anderzijds zijn er tegenstanders die de criteria te zwaar vinden, omdat er tal van goede kunstenaars zijn die er niet aan voldoen. Opmerkelijk is dat dit laatste standpunt ook door een aantal galeriehouders naar voren wordt gebracht.

Zowel voor- als tegenstanders lijken van mening te zijn dat de gevolgde selectieprocedure geen absolute garantie biedt voor kwaliteit. De voorstanders beschouwen dit als positief (minimale kwaliteit, pluriformiteit, daarna nog zelf kaf van het koren scheiden) of als onvermijdelijk (omdat er geen perfecte criteria zijn); de tegenstanders beschouwen dit als negatief, omdat de gebruiker niet blindelings kan vertrouwen op het kwaliteitsniveau van de kunstenaars uit de catalogus óf omdat er tal van kunstenaars zijn die niet aan de criteria voldoen (onvolledigheid). Uit deze beschrijving blijkt dus dat de meningen over de gevolgde selectieprocedure verdeeld zijn.

4.6 Behoefte aan handhaving van de catalogus

Uit het voorafgaande is gebleken dat de algehele indruk van de catalogus positief is, maar dat er kritiek bestaat op de actualiteit en de kwaliteit en dat het oordeel over de toelatingscriteria wat ambivalent is. Eerder is al geconstateerd dat éénderde van de afnemers aangeeft, dat de catalogus tot directe effecten geleid heeft. Deze verschillende zaken roepen de vraag op in hoeverre de afnemers behoefte hebben aan het continueren van de catalogus.

Een indicatie voor deze behoefte is het antwoord op de vraag of men de aanvullingen zal bestellen als deze beschikbaar zijn.

Tabel 16 Afnemers die van plan zijn de aanvullingen te bestellen

	Totaal	Prof. afnemers	Niet-prof. afnemers
Zal aanvullingen bestellen	76%	83%	70%
Zal geen aanvullingen bestellen	24%	17%	30%
Totaal	100%	100%	100%
N	123	52	71

Uit tabel 16 blijkt dat ruim driekwart van de respondenten van plan is om de aanvullingen te bestellen. Bij de professionele afnemers is dat in sterkere mate het geval dan bij de niet-professionele. Op grond van deze cijfers kan men concluderen dat de behoefte aan actuele informatie groot is.

In de enquête is ook op directe wijze gevraagd of men vindt dat de catalogus in de huidige vorm gehandhaafd moet blijven. In tabel 17 zijn de resultaten weergegeven.

Tabel 17 Oordeel van afnemers over handhaving van de catalogus in de huidige vorm.

	Totaal	Prof. afnemers	Niet-prof. afnemers
Ja, catalogus moet in huidige vorm blijven bestaan	77%	75%	77%
Nee, catalogus moet niet in huidige vorm blijven bestaan	12%	17%	9%
Geen mening	11%	8%	14%
Totaal	100%	100%	100%
N	123	52	71

Uit de antwoorden op deze vraag blijkt dat eveneens ruim driekwart van de afnemers van mening is dat de catalogus in de huidige vorm moet blijven bestaan. In dit opzicht zijn beide door ons onderscheiden categorieën van professionele en niet-professionele afnemers het met elkaar eens. Aan de respondenten is verzocht om hun mening in deze nader toe te lichten. Ruim de helft van de respondenten heeft aan dit verzoek voldaan. De toelichtingen zijn zo volledig mogelijk opgenomen in bijlage 4. Een aantal repondenten die vinden dat de catalogus niet ge-

handhaafd moet worden, benadrukt het ontbreken van kwaliteit en actualiteit. Sommige respondenten vinden het feit dat de afbeeldingen niet in kleur zijn, van doorslaggevend belang. Drie respondenten geven uitdrukkelijk aan dat naar hun idee de functie van het boek niet opweegt tegen de kosten. Ook onder de respondenten die vinden dat de catalogus wel gehandhaafd moet worden, worden kritische kanttekeningen gemaakt. Ook hier wordt gewezen op het belang van de actualiteit, bijvoorbeeld door de uitspraak "de vernieuwing van de bladen zou veel frequenter moeten gebeuren". Veel respondenten benadrukken dat de catalogus de enige bron in boekvorm is, die informatie geeft over hedendaagse beeldende kunstenaars in Gelderland. En tenslotte zijn er veel respondenten met een uitgesproken positief oordeel over de huidige catalogus: "overzichtelijk en bruikbaar", "voldoet goed" en "redelijke achtergrondinformatie".

4.7 Vergelijking met Noordhollandse afnemers

In 1983 is door Pasteuning (zie ook pagina 19) in Noord-Holland een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd naar de losbladige catalogus. Aan 260 afnemers is een schriftelijke enquête gestuurd. Ook in Noord-Holland bedroeg de respons 46%. Voorzover de gegevens vergelijking toelaten is de responsgroep in Noord-Holland minder divers dan in ons onderzoek.

Omdat de inhoud van de enquête afwijkt van die uit ons onderzoek, is vergelijking maar tot op zekere hoogte mogelijk. De meeste aanknopingspunten bieden de gegevens die vermeld worden over de effecten. Van de Noordhollandse afnemers geeft 38% aan dat via bladdocumentatie contacten zijn gelegd met kunstenaars; het vergelijkbare percentage in ons onderzoek is 32%. Wat betreft de directe effecten blijken ook in Noord-Holland "exposities" het meest genoemd te worden: 25% van de afnemers geeft dit aan; in ons onderzoek is dat percentage praktisch gelijk (24%). In Noord-Holland worden "opdrachten" minder vaak als effect genoemd (5% van de afnemers) dan in Gelderland (11%). Daar staat tegenover dat in Noord-Holland 10% van de afnemers aangeeft dat de documentatie tot een aankoop geleid heeft, terwijl dat percentage onder de Gelderse afnemers slechts 5 is. Het effect op bruikleen is gelijk (4%). Niet vermeld wordt welk percentage van de afnemers minstens één effect noemt. In ons geval bedroeg dit, voor dubbele antwoorden gecorrigeerde, percentage onder de afnemers 33.

Voor zover de gegevens vergelijking toelaten, blijkt het gebruik van de

catalogus overeen te stemmen. De meeste respondenten gebruiken de catalogus om zich te oriënteren; daarnaast wordt hij ook wel gericht gebruikt, bijvoorbeeld voor het organiseren van exposities. Driekwart van de respondenten gebruikt naast de catalogus ook andere kanalen om met de kunstenaars in contact te komen.

De vragen met betrekking tot de inhoud van de catalogus hebben alleen betrekking op vormaspecten. Deze worden, evenals ons onderzoek, positief beoordeeld, waarbij in Noord-Holland overigens nogal wat kritiek wordt geleverd op de kwaliteit van de afbeeldingen. Zonder dat daar uitdrukkelijk naar gevraagd is, blijkt de actualiteit ook voor Noordhollandse afnemers een bron van kritiek te zijn. Genoemd worden: foto's zijn niet meer recent, adressen zijn niet goed bijgewerkt, nieuwe kunstenaars ontbreken.

Het percentage afnemers dat vindt dat de catalogus gehandhaafd moet worden, wijkt in het Noordhollandse onderzoek (79%) nauwelijks af van dat uit ons onderzoek (77%).

Concluderend kunnen we stellen dat, voorzover vergelijking mogelijk is, de onderzoeksresultaten in behoorlijke mate overeenstemmen.

4.8 Conclusies: afnemers over de catalogus

In dit hoofdstuk is beschreven wat 123 afnemers van de losbladige catalogus "Beeldende kunstenaars in Gelderland" vinden van de kwaliteit en van de effecten. Niet iedereen die een catalogus in bezit heeft, is aangeschreven. De kunstenaars die zelf een catalogus hebben, maar ook opgenomen zijn in de catalogus, hebben alleen de enquête voor kunstenaars ontvangen en blijven in dit hoofdstuk als afnemer buiten beschouwing. Verder is niet van alle afnemers naam en adres bekend.

De respondenten vormen 47% van de aangeschreven groep. In hoeverre de responsgroep een getrouwe afspiegeling is van de aangeschreven groep is slechts gebrekkig te bepalen. Wel blijkt dat de responsgroep zeer heterogeen is samengesteld, onder andere galerieën, musea, gemeenten, openbare bibliotheken en organisaties speciaal gericht op de beeldende kunst hebben gerespondeerd. Worden de kunstenaars, galeriehouders, kunstuitlenen en dergelijke als "professionele afnemers" beschouwd en gemeenten, bibliotheken en dergelijke als "niet-professionele afnemers", dan blijkt dat 42% van de responsgroep tot de "professionele afnemers" behoort.

Uit de gegevens blijkt het volgende. De motieven om de catalogus aan te schaffen zijn vaak niet in de eerste plaats gericht op het bereiken van directe effecten, zoals exposities, aankopen of opdrachten. De meeste afnemers noemen meer informatieve doelen, zoals documentatie, naslagwerk of overzicht van de Gelderse situatie. Tegen deze achtergrond beschouwd, lijkt het percentage respondenten, dat aangeeft dat de losbladige catalogus tot een direct effect heeft geleid, beslist niet gering: namelijk 33%. In de meeste gevallen betreft dit exposities. Over het geheel genomen stemmen de door ons geconstateerde effecten goed overeen met die, welke in 1983 werden geconstateerd in een vergelijkbaar onderzoek naar de losbladige catalogus in Noord-Holland (Pasteuning, 1983).

In de enquête hebben wij ook een beeld trachten te verkrijgen van de meer indirecte effecten van de catalogus. Zo blijkt in tweederde van de gevallen de catalogus door meer personen gebruikt te worden dan alleen door de afnemers. Een aantal afnemers merkt op dat ook bij deze personen en instellingen effecten kunnen optreden. Ruim de helft van de afnemers heeft door de catalogus kunstenaars leren kennen die men tot dusver niet kende. Eënderde van de afnemers heeft naar aanleiding van de catalogus contact gelegd met kunstenaars. Hoewel er geen harde maatstaven bestaan om het gewicht van de gevonden effecten te bepalen, zijn wij van mening dat de effecten behoorlijk te noemen zijn.

Het oordeel van de afnemers over de catalogus is over het geheel genomen positief. Er bestaan echter aanzienlijke verschillen tussen het oordeel over de vormaspecten enerzijds en dat over de inhoudelijke aspecten anderzijds. Vooral de vormaspecten (de hanteerbaarheid van het losbladige systeem, de verscheidenheid van opgenomen kunstvormen en de toegankelijkheid van het systeem) worden positief beoordeeld. Over de inhoudelijke aspecten is het oordeel veel minder positief. Slechts een kwart van de respondenten beoordeelt de representativiteit van de afbeeldingen en de actualiteit van de verstrekte informatie positief. Ook de volledigheid en de gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars worden door een minderheid (37%) positief gewaardeerd.

Over de hele linie staan de personen en instellingen die wij als "professionele afnemers" beschouwen, aanzienlijk kritischer tegenover de inhoud van de catalogus dan de "niet-professionele"-afnemers. Toch is ook bij tweederde van de professionele afnemers de algemene indruk van de catalogus positief. Over de resultaten van de gevolgde selectie-

procedure lopen de meningen sterk uiteen. De helft van de afnemers vindt dat de procedure wèl tot een bevredigend resultaat leidt en de andere helft vindt dat niet of onthoudt zich van een oordeel. Ook in dit opzicht hebben professionele afnemers meer kritische kanttekeningen dan niet-professionele.

Ondanks deze kritische geluiden is driekwart van de respondenten van plan om de aanvullingen te bestellen: de professionele afnemers zelfs in nog iets sterkere mate (83%) dan de niet-professionele (70%). En eveneens is driekwart van de beide categorieën respondenten van mening dat de catalogus in de huidige vorm moet blijven bestaan. De belangrijkste overweging daarbij is, behalve het positieve oordeel, de constatering dat er verder op dit terrein in Gelderland niets is.

Concluderend kunnen we stellen dat bij een ruime meerderheid van de afnemers behoefte bestaat aan handhaving van de catalogus. Wel geven vooral veel professionele afnemers daarbij aan dat de verstrekte informatie beter geactualiseerd moet worden.

5 ENQUETERESULTATEN VAN DE KUNSTENAARS

5.1 Inleiding

Aan het totstandkomen van effecten van de losbladige catalogus zitten twee kanten, namelijk die van de kunstafnemer en die van de kunstenaar. Het bepalen van de effecten van één van beide kanten heeft altijd beperkingen. Het is de vraag of de kunstafnemer, die de vragenlijst invult, een goed beeld heeft van de rol die de catalogus bijvoorbeeld heeft binnen de organisatie waarin hij werkzaam is. Sommige afnemers geven zelf uitdrukkelijk aan dat ze niet kunnen beoordelen wat anderen binnen de eigen organisatie met de catalogus hebben gedaan en al helemaal niet wat de catalogus bij degenen van buiten de organisatie die hem geraadpleegd hebben, bewerkstelligd heeft. In het voorafgaande is gesteld dat de kans bestaat, dat de effecten daardoor door de afnemers onderschat worden. Om deze effecten zo goed mogelijk te kunnen bepalen, is besloten om de bij de afnemers verzamelde gegevens aan te vullen met een beperkt aantal gegevens die door de opgenomen kunstenaars verstrekt zijn. Daarbij dient men zich te realiseren dat de kans bestaat, dat het effect van de catalogus door de kunstenaars enigszins zal worden overschat. Omdat de catalogus deel uitmaakt van een geheel netwerk van kanalen, via welke de kunstenaar benaderd kan worden, is het de vraag of hij altijd precies zal weten wat de rol van de catalogus daarbij zal zijn.

5.2 Gebruik van de catalogus

De losbladige catalogus kan de kunstenaar op twee manieren van dienst zijn. In de eerste plaats kunnen kunstenaars op eigen initiatief met hun eigen blad, waarvan zij een extra aantal exemplaren kunnen bestellen, naar buiten treden. In de tweede plaats kunnen zij via de gehele catalogus door afnemers benaderd worden.

5.2.1 Gebruik van eigen blad

Tweederde van de kunstenaars zegt actief gebruik te maken van het eigen extra blad. Als voorbeelden worden genoemd: als informatie bij

het werven van opdrachten, bij exposities, als visitekaartje na contact met potentiële afnemers, bij presentaties. Anderen gebruiken de catalogus bijvoorbeeld in het onderwijs of in voorlichtende situaties. Ongeveer één zesde van de kunstenaars heeft in het verleden wel gebruik gemaakt van het eigen extra blad, maar doet dat nu niet meer omdat het blad verouderd is.

De belangrijkste reden om het blad niet te gebruiken is, dat het blad niet meer representatief is voor het eigen werk. Sommige kunstenaars voegen daar uitdrukkelijk aan toe dat men nu de beschikking heeft over eigen, uitvoeriger documentatiemateriaal en dat dat effectiever is voor de bekendheid. Anderen vinden het ontbreken van kleur, de uniforme lay-out en de beperkte informatie van het blad redenen om er geen gebruik van te maken.

5.2.2 De catalogus naast andere kanalen

De catalogus is bedoeld als informatief overzicht van alle in Gelderland wonende beeldende kunstenaars. Het geeft de lezer de gelegenheid zich te oriënteren, namen en adressen op te sporen of om bijvoorbeeld exposities te gaan bezoeken. Het zal duidelijk zijn dat de catalogus daardoor eerder een intermediaire dan een directe functie zal vervullen. De catalogus is dan een hopelijk essentiële schakel in het geheel van kanalen om met kunstenaars in contact te komen. Het ligt dan voor de hand om te veronderstellen dat de catalogus vooral als achtergrondinformatie zal functioneren, of zoals het in het Noordhollandse onderzoek wordt genoemd, als "aangekleed telefoonboek." Het ligt eveneens voor de hand te veronderstellen dat voor de kunstenaars de rol van de catalogus vaak niet zichtbaar zal zijn als ze benaderd worden, omdat het er dan immers niet om gaat hoe ze benaderd worden, maar dat ze benaderd worden.

Om de gedachten te helpen bepalen, hebben wij de kunstenaars daarom gevraagd aan te geven volgens welke kanalen zij doorgaans benaderd worden. In tabel 18 hebben wij de antwoorden, gegeven door het aankruisen van gecodeerde categorieën, weergegeven. De rangschikking van de categorieën is gebeurd op grond van de frekwentie waarmee het antwoord gegeven werd.

Tabel 18 Kanalen waarlangs kunstenaars doorgaans benaderd worden (meer antwoorden mogelijk; percentages afzonderlijk bekijken).

Persoonlijke contacten	85%
Exposities	69%
Mond op mond reclame	52%
Losbladige catalogus	33%
Eigen publiciteitsmateriaal	31%
Recensies	23%
Eigen extra bladen uit catalogus	20%
Kunstbladen	15%
Anders	15%
Catalogus en/of eigen blad	41%

Uit tabel 18 blijkt dat de persoonlijke contacten van cruciaal belang zijn. Ook kan men constateren dat het verwerven van bekendheid via exposities belangrijk is. Daarbij is het natuurlijk wel de vraag hoe men aan de persoonlijke contacten komt en hoe men uitgenodigd wordt voor exposities. Uit de tabel blijkt dat de catalogus én de eigen extra bladen daarbij zeker een rol van belang vervullen. Na correctie voor dubbele antwoorden - wat betreft het eigen blad en de catalogus als geheel - blijkt dat 41% van de responderende kunstenaars de catalogus als een kanaal beschouwt waarlangs zij doorgaans benaderd worden.

5.3 Effecten

Evenals bij de presentatie van de gegevens over de afnemers maken wij ook hier een onderscheid tussen indirecte en directe effecten.

5.3.1 Indirecte effecten

In deze paragraaf zullen wij ons beperken tot de vraag in hoeverre de losbladige catalogus wel eens geleid heeft tot contacten met potentiële afnemers. Aan de kunstenaars is gevraagd om aan te geven door welke instellingen men wel eens naar aanleiding van de catalogus benaderd is. Uit tabel 19 blijkt dat 30% van de kunstenaars wel eens via de catalogus door galeries benaderd is. Daarnaast worden contacten met particulieren (16%), gemeenten (15%) en kunstuitleencentra (15%) redelijk vaak genoemd. Gaat men na hoeveel kunstenaars aangeven wel eens via de catalogus benaderd te zijn en corrigeert men daarbij voor het

feit dat sommige kunstenaars door verschillende soorten instellingen benaderd zijn, dan blijkt het volgende. Ruim de helft van de kunstenaars (54%) geeft aan wel eens via de losbladige catalogus benaderd te zijn (zie tabel 20). Dit percentage is zoals verwacht hoger dan het percentage afnemers (32%, zie tabel 10) dat aangeeft via de catalogus contacten met kunstenaars gelegd te hebben. Welk cijfer de beste indicator is voor het effect, is op grond van deze cijfers niet te zeggen. Wel kan men veronderstellen dat met de verspreiding van de losse bladen een bredere categorie van potentiële afnemers bereikt wordt dan alleen de afnemers van de catalogus.

Tabel 19 Instellingen die via de catalogus contacten hebben gelegd met kunstenaars volgens het oordeel van de kunstenaars (meer antwoorden mogelijk; percentages per categorie te beschouwen).

	Benaderd
Galerie	30%
Particulieren	16%
Gemeente of gemeentelijke instelling	15%
Kunstuitleen/artotheek	15%
Bedrijfsleven	10%
Bibliotheek	8%
Provincie of provinciale instelling	5%
Museum	5%
Architecten	4%
Rijk of rijksinstelling	2%
Anders	4%

Tabel 20 Contacten met kunstenaars via de catalogus volgens de kunstenaars.

Niet benaderd	46%
Minstens door één instelling benaderd	54%
Totaal	100%
N	166

5.3.2 Directe effecten

Aan de kunstenaars is gevraagd in hoeverre de contacten die via de losbladige catalogus tot stand zijn gekomen, ook geleid hebben tot directe effecten zoals aankopen, opdrachten en exposities.

In tabel 22 is weergegeven tot welke effecten de catalogus aanleiding heeft gegeven. Eënderde van de kunstenaars geeft aan dat de catalogus

wel eens tot een expositie geleid heeft en 18% zegt dat de catalogus in een aankoop geresulteerd heeft.

Tabel 21 Effecten waartoe de catalogus geleid heeft volgens de kunstenaars (meerdere antwoorden mogelijk; percentages afzonderlijk beschouwen).

Expositie	32%
Aankoop	18%
Bruikleen	7%
Opdracht	5%
Andere opdracht	11%
Ander effect	8%

Een vergelijking met de gegevens van de afnemers (zie tabel 11) leert dat in dit opzicht wel weer aanzienlijke verschillen optreden. Kunstenaars geven in grotere mate dan afnemers aan, dat de catalogus tot effecten geleid heeft. In tabel 22 is, weer gecorrigeerd voor combinatie van antwoorden, aangegeven hoe vaak de catalogus tot effecten heeft geleid. In ons onderzoek geeft bijna de helft (48%) van de kunstenaars aan dat de catalogus ook daadwerkelijk tot een effect heeft geleid. De vergelijking met de afnemers (zie tabel 12) leert wederom, dat de effecten door de kunstenaars hoger worden ingeschat dan door de afnemers (33%).

Tabel 22 Effecten van de catalogus volgens de kunstenaars.

Geen effect	52%
Minstens één direct effect	48%
Totaal	100%
N	166

5.4 Behoefte aan handhaving van de catalogus

In hoofdstuk 4 is uitgebreid aan de orde geweest wat het oordeel van de afnemers over de catalogus was. Over het geheel genomen was dit oordeel positief, waarbij echter wel vermeld dient te worden dat het oordeel van de "professionele afnemers" wat meer kritische kant-

tekeningen bevatte dan het oordeel van de "niet-professionele" afnemers. Niettemin was ongeveer driekwart van zowel de professionele als de niet-professionele afnemers overtuigd van het belang van handhaving van de catalogus in de huidige vorm. Aan de kunstenaars is minder uitgebreid gevraagd naar het oordeel over de catalogus. De reden daarvan is dat gestreefd is naar een zo kort mogelijke vragenlijst. Wel is gevraagd of de kunstenaars al dan niet de catalogus in de huidige vorm gehandhaafd willen zien. In tabel 23 zijn de antwoorden weergegeven. Tweederde van de kunstenaars vindt dat de catalogus in de huidige vorm moet blijven bestaan. Opmerkelijk is dat het oordeel van de kunstenaars in deze minder vaak positief is dan van de afnemers.

Tabel 23 Catalogus moet in de huidige vorm gehandhaafd worden volgens de kunstenaars.

Ja, catalogus moet in deze vorm blijven bestaan	66%
Nee, catalogus moet niet in deze vorm blijven bestaan	22%
Ja en nee; geen mening	12%
	100%
	166

De meest genoemde reden waarom de kunstenaars wat kritischer staan ten aanzien van de catalogus dan de afnemers, is het gebrek aan actualiteit. Veel kunstenaars geven aan dat hun stijl drastisch veranderd is en dat elk blad zo om de twee jaar vervangen zou dienen te worden. In de tweede plaats vinden veel kunstenaars het ontbreken van kleur in de afbeeldingen een belangrijk bezwaar. Verder zijn er nogal wat kunstenaars die aangeven dat ze nu ze wat meer gevestigd zijn, hun eigen publiciteitsmateriaal hebben.

Bij deze kritische kanttekeningen zij benadrukt dat ook onder de kunstenaars een ruime meerderheid (66%) de catalogus in de huidige vorm gehandhaafd zou willen zien.

5.5 Vergelijking met Noordhollandse kunstenaars

In het Noordhollandse onderzoek zijn honderd kunstenaars telefonisch benaderd. Slechts zes maal bleek een kunstenaar niet bereikbaar voor een interview. Dezen werden vervangen door zes willekeurige andere

kunstenaars.

Van de geïnterviewde kunstenaars gaf 47% aan dat de catalogus wel eens tot contacten geleid had; het vergelijkbare percentage in ons onderzoek bedraagt 54.

De volgende directe effecten worden genoemd: exposities door 34% van de Noordhollandse en 32% van de Gelderse kunstenaars; opdrachten door 16% van de Noordhollandse en 16% van de Gelderse kunstenaars; aankopen door 10% van de Noordhollandse en 18% van de Gelderse kunstenaars. Bruikleen als direkt effect wordt slechts door één procent van de Noordhollandse kunstenaars genoemd en door 7% van de Gelderse.

Over het geheel genomen stemmen de genoemde effecten uit beide onderzoeken dus goed overeen.

De vraag of de catalogus in de huidige vorm gehandhaafd moet worden, werd door 85% van de Noordhollandse kunstenaars bevestigend beantwoord. In Gelderland is dat 66%. Opmerkelijk is dus dat de Gelderse kunstenaars in dit opzicht aanzienlijk minder positief zijn dan hun Noordhollandse collega's.

5.6 Conclusies: kunstenaars over de catalogus

In totaal heeft slechts één derde van de aangeschreven kunstenaars onze vragenlijst ingevuld en binnen de gestelde termijn teruggestuurd. Ondanks deze lage respons blijken de resultaten van ons onderzoek in elk geval wat betreft het bereiken van effecten in belangrijke mate overeen te stemmen met de onderzoeksresultaten uit het Noordhollandse onderzoek waarin de non-respons praktisch nihil was.

Een vrij hoog percentage - 41% - van de kunstenaars noemt de catalogus of het eigen blad als een kanaal waarlangs men doorgaans benaderd wordt. Iets meer dan de helft van de kunstenaars zegt dat via de catalogus wel eens contacten zijn gelegd. Bijna de helft - 48% - geeft aan dat dat ook daadwerkelijk tot een effect heeft geleid. Naar onze mening zijn deze effecten aanzienlijk te noemen.

Opmerkelijk is dat minder kunstenaars dan afnemers voor handhaving van de catalogus in de huidige vorm zijn. De Gelderse kunstenaars onderscheiden zich in dit opzicht ook aanzienlijk van hun Noordhollandse collega's die voor het overgrote deel voor handhaving van de catalogus zijn.

6 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

6.1 Inleiding

In september 1979 stelden Provinciale Staten van Gelderland een subsidie beschikbaar voor het opzetten van een systematische documentatie van Gelderse beeldende kunstenaars. De documentatie wordt ondergebracht bij de Gelderse Culturele Raad, omdat deze Raad in eerste instantie een algemeen voorlichtende en adviserende taak heeft in de totale beeldende kunstsector. Daar komt bij dat op de Culturele Raad reeds een documentatie aanwezig is die als basis en als achtergrondinformatie kan dienen voor een meer hanteerbaar systeem.

De documentatie zoals in het besluit beoogd werd, bestaat uit twee delen, namelijk uit een centrale documentatie gehuisvest op het bureau van de Culturele Raad en uit een losbladige catalogus die verspreid zal worden onder verschillende categorieën belangstellenden. De centrale documentatie bevat uitgebreide informatie over de Gelderse kunstenaars (onder andere adressenlijsten, folders, recensies, foto's, dia's). De losbladige catalogus bevat een beperkt aantal gegevens over kunstenaars met een beroepsmatige intentie. De werkzaamheden die de Culturele Raad in verband met de documentatie van Gelderse beeldende kunstenaars moet uitvoeren, houden zowel het actualiseren en uitbreiden van de centrale documentatie in als het daadwerkelijk tot stand brengen en actualiseren van de losbladige catalogus. Voor het uitvoeren van deze taken heeft de raad een provinciale subsidie voor een parttime (0,5) kracht toegekend gekregen. De losbladige documentatie is een essentieel onderdeel van de gehele documentatie. In dit onderzoek staat de losbladige catalogus centraal.

6.2 Doel van de documentatie

Het doel van de documentatie is, volgens het genoemde besluit van Provinciale Staten, enerzijds het informeren van potentiële afnemers over de recente kunstproductie en anderzijds het bevorderen van contacten tussen kunstenaars en kunstafnemers. De betekenis van de losbladige catalogus ligt vooral in de bijdrage aan een optimale spreiding van de gegevens.

De behoefte aan een goede documentatie over beeldende kunstenaars is ontstaan door de sterke ontwikkeling die de beeldende kunst eind jaren zestig en begin jaren zeventig meemaakte. Het aantal kunstenaars en het aantal kunstvormen nam sterk toe. Bovendien was er sprake van een sterke toename van het aantal kunstbeoefenaren in de amateursector. Door al deze ontwikkelingen was het veld van de beeldende kunst erg onoverzichtelijk geworden.

Op de Gelderse Culturele Raad was aan het eind van de jaren zeventig informatie beschikbaar over ongeveer 1.200 kunstenaars.

Volgens het voorwoord, dat het bestuur van de Stichting de Gelderse Bloem schreef bij het verschijnen van het eerste deel van de catalogus, was het vooral voor opdrachtgevers lang niet altijd duidelijk welk deel van de beeldende kunstenaars zich met beroepsmatige intentie met het vak bezighield. Dit klemte des te meer, aldus het voorwoord, als de opdrachtgever de overheid of een rechtspersoon is die zijn keuze moet verantwoorden. Overheidssteun voor de beeldende kunst is immers alleen bedoeld voor degenen die van de kunst moeten leven. De Gelderse Bloem zag de betekenis van de losbladige catalogus dus vooral als hulpmiddel bij het maken van keuzen door de opdrachtgever.

De keuze voor een provinciale opzet van de documentatie had onder andere te maken met de decentralisatiegedachte, zoals die in de landelijke Nota kunst en kunstbeleid (1974) was verwoord. Een van de overwegingen was dat decentralisatie de afstand tussen kunstenaar en kunstafnemer zou kunnen verkleinen en derhalve de verspreiding van kunst ten goede zou kunnen komen. Ook de provincie Gelderland blijkt volgens de Cultuurnota (1983) grote waarde te hechten aan de betekenis van de documentatie over de beeldende kunstenaars. In genoemde nota wordt de documentatie zelfs als een essentiële pijler van het beeldend kunstbeleid beschouwd.

6.3 Opzet van de catalogus van beeldende kunstenaars

De catalogus is opgezet volgens een losbladig systeem dat in vrijwel alle provincies gebruikt wordt. Het samenwerkingsorgaan van de provinciale culturele raden, de stichting Nationaal Overleg voor Gewestelijke Cultuur (NOGC), heeft de onderlinge afstemming van de provinciale documentaties sterk gestimuleerd. De losse bladen passen in een ringband en kunnen door de lezer naar eigen inzicht en al

naar gelang behoefte gecombineerd worden. In Gelderland zijn tot op heden drie ringbanden verschenen, met daarin in eerste instantie werk van bijna 500 Gelderse kunstenaars met een beroepsmatige intentie. Het eerste deel bevat hoofdzakelijk driedimensionaal werk en toegepaste kunsten, de twee andere delen hebben hoofdzakelijk betrekking op schilderen, tekenen en grafiek. Deel 1 verscheen in 1981, deel 2 in 1983 en deel 3 in 1984. In het voorjaar van 1987 zijn de eerste aanvullingen op de afzonderlijke delen beschikbaar gekomen, van in totaal 164 kunstenaars.

Per kunstenaar is in principe één blad (A-4 formaat) beschikbaar. Het blad is tweezijdig bedrukt en bevat maximaal drie zwart-wit foto's met een stukje tekst dat door de kunstenaar zelf is gemaakt. De kunstenaar dient zelf te bepalen in welke groep van technieken hij of zij opgenomen wenst te worden.

Welke kunstenaar wel en welke niet wordt opgenomen in de losbladige catalogus is bepaald aan de hand van criteria die door een onafhankelijke commissie zijn vastgesteld. Het centrale criterium is niet de kwaliteit van de geproduceerde kunst maar de beroepsmatige intentie van de kunstenaar. Van de bijna 1.200 kunstenaars, die in 1979 uitgenodigd zijn om zich aan te melden voor opname in de losbladige catalogus, heeft destijds ongeveer de helft gereageerd op de oproep van de Culturele Raad. Van deze groep bleek ongeveer driekwart aan de criteria te voldoen.

6.4 Probleemstelling en opzet van het onderzoek

De doelen die met de losbladige catalogus werden nagestreefd, zijn talrijk en veelzijdig. De catalogus moest een overzichtswerk zijn van alle Gelderse beeldende kunstenaars met een beroepsmatige intentie, gericht op het bevorderen van het gebruik van hedendaagse kunst door zeer verschillende potentiële gebruikersgroepen. Nu de catalogus enige jaren bestaat, doet zich de vraag voor wat er zoal van die doelen gerealiseerd is. Bovendien blijken zich in de praktijk problemen voor te doen waar van te voren geen rekening mee was gehouden. Zo blijkt dat, nadat de catalogus enige bekendheid had gekregen, er een inhaaleffect optrad onder kunstenaars die aanvankelijk geen interesse hadden getoond voor opname in de catalogus. Het aantal aanvullingen werd daardoor veel groter dan verwacht. Dit leverde financieringsproblemen op

én een aanzienlijke vertraging in het actualiseren. Het inhaaleffect lijkt overigens nog niet beëindigd te zijn. Daarnaast is er de normale aanwas van de academieverlaters en import. In de praktijk blijkt het actualiseren van de losbladige catalogus dus vooral neer te komen op het maken van aanvullingen. Daarbij komt dat het aantal kunstenaars met een "erkende" beroepsmatige intentie zo langzamerhand is opgelopen tot ongeveer 800. Actualiseren is daardoor een zeer arbeidsintensieve bezigheid geworden. Bovendien komen er vanuit het veld kritische geluiden. Zo hoort men wel dat de gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars te laag zou zijn. Er zijn gerenommeerde kunstenaars die om die reden niet opgenomen wensen te worden in de catalogus. De vraag doet zich dus voor in hoeverre de huidige opzet van de documentatie bijstelling behoeft. Voordat hierover beslissingen genomen worden, acht de Culturele Raad het van belang om eerst na te gaan hoe de losbladige catalogus tot op heden gefunctioneerd heeft. In dit onderzoek staan de volgende onderwerpen centraal.

1. Wie zijn de afnemers van de catalogus en welke motieven hebben zij om de catalogus aan te schaffen?
2. Tot welke effecten heeft de aanschaf van de catalogus geleid?
3. Welk oordeel hebben de afnemers over de inhoud en de vorm van de catalogus?
4. Bestaat er behoefte aan handhaving van de huidige catalogus?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden, zijn zowel de opgenomen kunstenaars als de afnemers waarvan het adres bekend was, benaderd met behulp van een schriftelijke vragenlijst. Om de respons te bevorderen, bevat de vragenlijst voor de opgenomen kunstenaars slechts vijf vragen en ontvangen de opgenomen kunstenaars die zelf ook de catalogus hebben en dus ook als afnemer te beschouwen zijn, alleen de kunstenaars-enquête. De vragenlijst voor de afnemers bevat een groter aantal vragen met overwegend gestructureerde antwoordcategorieën. De vragenlijst voor de afnemers is naar 272 adressen verstuurd (netto respons 46%); met de kunstenaars-enquête zijn 476 kunstenaars benaderd (netto respons 35%).

6.5 Effecten van de catalogus

6.5.1 Bereik

Eén van de doeleinden die met de losbladige catalogus werd nagestreefd, is een betere spreiding te bewerkstelligen van de gegevens over beeldende kunstenaars, zodat de afstand tussen kunstenaar en kunstafnemer kleiner zou worden.

Een eerste indicatie voor het feit of de losbladige catalogus ook in redelijke mate verspreid is, wordt geleverd door verkoopcijfers en door cijfers over de samenstelling van de doelgroep. In de periode tussen verschijnen - deel 1 in 1981, deel 2 in 1983 en deel 3 in 1984 - en maart 1987 zijn er 609 exemplaren van deel 1 verkocht (dit is 61% van de oplage), 518 van deel 2 (69% van de - kleinere - oplage) en 422 van deel 3 (56% van de oplage). Een deel van de catalogus is dus nog onverkocht. In de verkoopcijfers zit echter weer een stijgende lijn sinds de folder, bedoeld om publiciteit te geven aan de onlangs verschenen aanvullingen, op grote schaal is verspreid.

Een tweede indicatie voor de mate van verspreiding is de breedte van de doelgroep die bereikt wordt. Voor zover het adressenbestand van de Culturele Raad daarover informatie verstrekt, blijkt dat de doelgroep heterogeen is samengesteld. Ongeveer veertig procent van de adressen heeft betrekking op instellingen waarvan wij aannemen dat zij goed ingevoerd zijn in de wereld van de beeldende kunsten, ongeveer zestig procent op instellingen waarvan wij veronderstellen dat zij meer tot de zogenaamde "leken-gebruikers" behoren. Tot de gebruikers behoren onder andere particulieren, openbare bibliotheken, galerieën, gemeenten, onderwijsinstellingen, creativiteitscentra en instellingen voor gezondheidszorg. De diversiteit is onzes inziens een indicatie voor het feit dat de documentatie inderdaad een bijdrage heeft geleverd aan de verspreiding van de informatie over beeldende kunstenaars in Gelderland.

6.5.2 Motieven voor aanschaf

Met de losbladige catalogus werden vele doeleinden nagestreefd. Om de effecten op juiste waarde te kunnen schatten, is het van belang om na te gaan in hoeverre de beleidsdoeleinden corresponderen met de motie-

ven van de afnemers om de catalogus aan te schaffen. Documentatiedoeleinden worden het meest genoemd, gevolgd door een ander informatief doel, namelijk het verkrijgen van overzicht van de Gelderse situatie. Van de motieven die iets te maken kunnen hebben met de zogenaamde "bevorderende doelen", wordt alleen "organisatie van exposities" in een redelijk groot aantal gevallen (34%) genoemd. Zowel aankopen als opdrachten zijn slechts in een minderheid van de gevallen (beide 11%) een motief tot aanschaf. "Professionele afnemers" noemen redelijk vaak (40%) als motief dat ze de ontwikkelingen op het vakgebied willen bijhouden en "niet-professionele afnemers" dat ze kunstenaars uit de eigen regio op het spoor willen komen (30%).

Concluderend kan men stellen dat afnemers vooral documentaire en informatieve doelen hebben om de catalogus aan te schaffen. Dit sluit natuurlijk niet uit dat deze informatie de aanleiding kan vormen tot nadere contacten met kunstenaars.

6.5.3 Contacten tussen kunstenaars en afnemers

Zowel aan de kunstenaars als aan de afnemers is gevraagd tot welke effecten het raadplegen van de losbladige catalogus geleid heeft. Volgens 32% van de afnemers heeft de catalogus er wel eens toe geleid dat er contacten zijn gelegd met kunstenaars.

Het percentage kunstenaars dat zegt wel eens via de losbladige catalogus benaderd te zijn, is aanmerkelijk hoger: 54% van de kunstenaars die hebben meegewerkt aan het onderzoek, geeft dat aan.

Een verklaring voor het gevonden verschil kan hoogstens speculatief zijn. Het verschil tussen afnemers en kunstenaars kan veroorzaakt worden door het feit dat de afnemer die de vragenlijst invult, er niet precies van op de hoogte is hoe de catalogus binnen zijn organisatie gebruikt wordt of in het verleden gebruikt is. Dit kan betekenen dat afnemers het effect onderschatten. Het is ook mogelijk dat kunstenaars het effect van de catalogus overschatten, omdat zij vaak niet precies zullen weten hoe zij benaderd zijn. In elk geval is het wél zo dat de kunstenaars ook benaderd kunnen zijn via de eigen extra bladen. In dat opzicht lijkt het aannemelijk om te veronderstellen, dat het antwoord van de kunstenaars het effect beter benadert dan dat van de afnemers.

6.5.4 Exposities, bruikleen, opdrachten en aankopen

Zowel aan kunstenaars als aan afnemers is gevraagd in hoeverre de bovenvermelde contacten ook tot effecten hebben geleid. Ook hier is het percentage kunstenaars bij wie de losbladige catalogus tot minstens één effect heeft geleid (48%), hoger dan het vergelijkbare percentage afnemers (33%). Volgens 24% van de afnemers heeft de catalogus wel eens tot een expositie geleid; kunstenaars noemen dit effect in 32% van de gevallen.

Van de afnemers antwoordt 11% dat de catalogus wel eens tot een opdracht geleid heeft, en 5% tot een aankoop; de percentages kunstenaars die deze effecten noemen, zijn respectievelijk 16% en 18%. Opmerkelijk is dus dat kunstenaars vaker effecten noemen dan afnemers.

6.6 Oordeel over de kwaliteit van de catalogus

Het oordeel van de afnemers over de catalogus is over het geheel genomen positief. Er bestaan echter aanzienlijke verschillen tussen het oordeel over de vormaspecten enerzijds en dat over de inhoudelijke aspecten anderzijds. Vooral de vormaspecten (de hanteerbaarheid van het losbladige systeem, de verscheidenheid van opgenomen kunstvormen en de toegankelijkheid van het systeem) worden positief beoordeeld. Over de inhoudelijke aspecten is het oordeel veel minder positief. Slechts een kwart van de respondenten beoordeelt de representativiteit van de afbeeldingen en de actualiteit van de verstrekte informatie positief. Ook de volledigheid en de gemiddelde kwaliteit van de opgenomen kunstenaars worden door een minderheid (37%) positief gewaardeerd. Over de hele linie staan de personen en instellingen die wij als "professionele afnemers" beschouwen, aanzienlijk kritischer tegenover de inhoud van de catalogus dan de "niet-professionele"-afnemers. Toch is ook van tweederde van de professionele afnemers de algemene indruk van de catalogus positief. Over de resultaten van de gevolgde selectieprocedure lopen de meningen sterk uiteen. De helft van de afnemers vindt dat de procedure wél tot een bevredigend resultaat leidt en de andere helft vindt dat dat niet het geval is. Aan de respondenten is gevraagd om hun mening in deze nader toe te lichten. De helft daarvan zijn toelichtingen bij een positief oordeel. De algehele indruk daarbij is dat de gehanteerde criteria redelijk

goed functioneren als een grens. Anderen voegen daar nadrukkelijk aan toe: "een goede voorzichtige selectie, waarbij de gebruikers alsnog het kaf van het koren kunnen scheiden". Opmerkelijk is dat van degenen die de criteria niet goed vinden, éénderde de toegepaste selectiecriteria te zwaar vindt, en dat tweederde van mening is dat de toegepaste criteria te licht zijn. De meningen in deze zijn dus duidelijk verdeeld! Dit is zowel het geval binnen de categorie der niet-professionele afnemers als binnen die der professionele afnemers.

6.7 Behoeftte aan handhaving van de catalogus

De behoefte aan handhaving van de catalogus hebben wij op twee manieren trachten vast te stellen. In de eerste plaats door te vragen of men van plan is om de aanvullingen te bestellen die in het voorjaar van 1987 verschenen zijn. In de tweede plaats door nadrukkelijk de vraag te stellen of de catalogus al dan niet gehandhaafd moet worden. Ruim driekwart van de respondenten is van plan om de aanvullingen te bestellen; dit geldt voor de professionele afnemers in iets sterkere mate dan voor de niet-professionele (83% versus 70%). Op grond hiervan kan men concluderen dat de behoefte aan actuele informatie groot is. Eveneens is ruim driekwart van de afnemers van mening dat de catalogus in de huidige vorm moet blijven bestaan. In dit opzicht zijn de professionele en de niet-professionele afnemers het met elkaar eens. Uit de toelichtingen blijkt dat deze documentatie het enige is want er op dit gebied in Gelderland is. Opmerkelijk is dat het oordeel van de kunstenaars wat minder positief is dan dat van de afnemers: tweederde van de Gelderse kunstenaars vindt dat de catalogus in de huidige opzet gehandhaafd moet worden. De door kunstenaars meest genoemde reden van kritiek is het gebrek aan actualiteit. Velen geven aan dat hun stijl drastisch veranderd is en dat hun blad dringend vervangen zou moeten worden. Daarnaast stellen sommigen dat de zwart-wit afbeeldingen geen recht doen aan de kleur in hun werk.

6.8 Conclusies

De losbladige catalogus over Gelderse beeldende kunstenaars is bedoeld om een bijdrage te leveren aan de verspreiding van de beeldende kunst, door een brede groep van potentiële kunstafnemers te informeren over hedendaagse kunstenaars en te bevorderen dat er exposities, aankopen en opdrachten tot stand gebracht worden.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de catalogus heeft bijgedragen aan de bredere verspreiding van informatie over hedendaagse beeldende kunstenaars. Dit blijkt onder meer uit het feit dat ongeveer tweederde van de oplage van de afzonderlijke delen is verkocht en uit het feit dat de catalogus is aangeschaft door een zeer heterogene groep van gebruikers, zoals galeriehouders, musea, artotheken, openbare bibliotheken, gemeenten en particuliere bedrijven. De afnemers zijn zowel binnen als buiten Gelderland te vinden en kunnen deels tot de zogenaamde professionele en deels tot de niet-professionele gebruikers gerekend worden. Daarnaast is gebleken dat het gebruik van de catalogus in feite hoger is dan de oplagecijfers suggereren, omdat in ongeveer tweederde van de gevallen de catalogus ook door anderen dan de eigenlijke afnemer gebruikt wordt. Een voorbeeld hiervan is de gemeente die de catalogus ter inzage heeft liggen in het gemeentelijke voorlichtingscentrum.

De meest genoemde motieven om de catalogus aan te schaffen hebben betrekking op de behoefte van de afnemers aan overzichtelijke informatie over hedendaagse kunstenaars (bijvoorbeeld "documentatiedoeleinden" of "overzicht verkrijgen over de Gelderse situatie").

In de toelichtingen die de afnemers konden geven wordt verder benadrukt dat het de enige bron is die er op dit terrein bestaat. De afnemers blijken de catalogus in veel gevallen te gebruiken als naslagwerk, als basisinformatie of, zoals één respondent het uitdrukt, als eerste oriëntatiesleutel en als herinneringsbeeld. Het effect van de catalogus zal in dit opzicht dus tamelijk indirect zijn. Aanschaf van de catalogus voor directere effecten, zoals het vinden van kunstenaars bij het organiseren van exposities of voor het doen van aankopen of verlenen van opdrachten wordt door minder dan de helft van de respondenten als motief genoemd. In dit perspectief gezien is het feit dat één op de drie afnemers aangeeft dat de catalogus tot minstens één direct effect (expositie, aankoop of opdracht) heeft geleid, beslist niet gering te noemen. Hierbij dient aangetekend te worden dat aanzienlijk meer kunstenaars dan afnemers (namelijk: één op de twee) melding maken van een dergelijk direct effect. Gaan we ervan uit dat afnemers het effect onderschatten (doordat er binnen één organisatie vaak verschillende gebruikers zijn) en de kunstenaars het effect overschatten (omdat ze vaak niet precies weten of de catalogus een rol heeft gespeeld), dan zou in ongeveer 40% van de gevallen de catalogus

tot een direct effect geleid hebben. Dit cijfer lijkt aardig overeen te stemmen met de resultaten die eerder door Pasteuning in Noord-Holland (1983)¹⁾ zijn vastgesteld.

Het oordeel van de afnemers over de catalogus is over het geheel genomen positief: driekwart is voor handhaving van de catalogus. De vormgeving en de aspecten die met de vorm te maken hebben, worden over het algemeen positief gewaardeerd. Wel wordt met betrekking tot twee inhoudelijke aspecten vanuit brede kring kritiek gehoord. Dit betreft in de eerste plaats de actualiteit van de verstrekte informatie en daarmee samenhangend de representativiteit van de afbeeldingen voor het werk van de opgenomen kunstenaars. Dit probleem wordt ook onderkend door de Gelderse Culturele Raad. Tot op heden is de actualisering noodgedwongen overwegend beperkt gebleven tot het maken van aanvullingen. Aan het actualiseren van de bladen van de reeds opgenomen kunstenaars is men tot op heden nauwelijks toegekomen. Een tweede kritiekpunt betreft de "kwaliteit" van de opgenomen kunstenaars en daarmee samenhangend het oordeel over de toelatingsprocedure. De Gelderse Culturele Raad heeft indertijd besloten dat de toelating niet zou geschieden op "kwaliteit" omdat hiervoor geen objectieve maatstaven bestaan. Gekozen is daarom om uit te gaan van de "beroepsmatige intentie" van de kunstenaar, die wel vastgesteld kan worden aan de hand van objectieve criteria. Meer dan de helft van de respondenten vindt dat de gemiddelde kwaliteit te wensen overlaat. Opmerkelijk is echter dat de meningen over de toelatingsprocedure sterk verdeeld zijn. Er zijn respondenten die aangeven dat meer op kwaliteit gecontroleerd zou moeten worden, maar dat zij ook niet weten hoe dat op objectieve wijze zou kunnen gebeuren. Er zijn ook respondenten die het positief waarderen dat door de afnemers zelf nog het kaf van het koren gescheiden moet worden. En verder zijn er respondenten die de gevolgde toelatingsprocedure nog te zwaar vinden, vooral voor autodidacten en voor jonge, beginnende kunstenaars.

Concluderend stellen wij dat zowel de actualiteit van de verstrekte informatie als het resultaat waartoe de gekozen toelatingsprocedure leidt, nader de aandacht moeten krijgen bij het vaststellen van het

1) Pasteuning, P.A.J. De bladdocumentatie van twee kanten bezien: kunstenaars en afnemers. Een onderzoek naar het gebruik van en de mening over de bladdocumentatie beeldende kunst voor de provincie Noord-Holland. Ondersteuningsinstituut Noord-Holland, december 1983.

Stichting Gelderland

beleid ten aanzien van de catalogus. Uit het feit dat het overgrote deel van de afnemers de catalogus gehandhaafd wil zien en de aanvullingen wil bestellen en uit het feit dat de algehele indruk van de catalogus zeer positief is, leiden wij af dat de behoefte aan actuele, systematische informatie over hedendaagse kunstenaars onder diverse gebruikersgroepen nog steeds bestaat.

BIJLAGE 1

TOELICHTINGEN VAN DE AFNEMERS BIJ VRAAG 12: LEIDT DE GEVOLGDE SELECTIE-
PROCEDURE TOT BEVREDIGENDE RESULTATEN?

Toelichtingen bij positief oordeel "ja, omdat ...": (n=39)

- * Ja, omdat de opgenomen kunstenaars allen een zeker niveau hebben. Mogelijk zou het niveau nog iets hoger zijn als drie selectiecriteria gehanteerd zouden worden.
- * Ja, omdat dit toch tot een selectie heeft geleid van in 't algemeen goede kunstenaars.
- * Ja, omdat hierdoor geen "knoeiërs" in de catalogus staan.
- * Ja, omdat kwaliteit toch door de instelling zelf bepaald dient te worden. Helaas dat sommige kunstenaars van naam niet opgenomen zijn.
- * Ja, elke selectie is beter dan geen selectie - geef voorkeur aan benadering vanuit beroep, omdat in z'n algemeenheid de ontwikkeling van de kunstenaar hierbij gebaat is.
- * Omdat de criteria een zekere mate van kwaliteit inhouden.
- * Ja, omdat algemene beeld.
- * Ja, omdat je op deze manier inzicht verkrijgt wat er in Gelderland gemaakt c.q. geboden wordt.
- * Ja, omdat bij deze selectie reeds een beduidende reductie heeft plaatsgevonden. Gebruikt men nog selectievere maatstaven dan zal juist de veelkleurigheid, de pluriformiteit verloren gaan. Ik weet dan al precies hoe zo'n catalogus er uit gaat zien. Laat de toeschouwers kijken en kiezen.
- * Ja, omdat dat zinvolle criteria zijn.
- * Ja, maar ik kan niet beoordelen hoe een andere opzet uitgepakt zou hebben.
- * Ja, omdat objectiviteit uitgangspunt is.
- * Ja, omdat de bladen overkomen als betrekking hebbend op serieus werk.
- * Ja, omdat beroepsmatigheid redelijk gegarandeerd is. (Vraag is of 2 en 5 zulke sterke criteria zijn.)
- * Ja, omdat variëteit.
- * Ja, omdat: ich kaum eine andere Regelungsmöglichkeit sehe.

- * Ja, omdat het een zekere "waarborg" voor kwaliteit van de kunstenaar kan geven.
- * Ja, omdat hierdoor toch rekening met kwaliteit wordt gehouden.
- * Ja, hoewel beroepsmatigheid een moeilijk criterium blijft, waarover nog veel gediscussieerd kan worden.
- * Ja, omdat uit uw voorwoord in deel 1 blijkt dat de kunstenaars niet aan alle voorwaarden behoeven te voldoen. Uw norm is niet te streng. Uw normen zou ik gaarne zien gevolgd door andere dergelijke uitgaven van Culturele Raden van andere provincies.
- * Ja, omdat onze werkzaamheden zich richten op beroepskunstenaars.
- * Ja, omdat er alleen uitgegaan wordt van objectieve criteria.
- * Ja, omdat aldus kwaliteit bereikt wordt.
- * Ja, procedure lijkt ons verantwoord, over resultaten kunnen we niet oordelen.
- * Ja, omdat selectie een noodzaak is.
- * Ja, omdat beroepsmatige intentie een aspect is van "kwaliteit". Hoewel "kwaliteit" wat de opgenomen kunstenaars betreft, ook discutabel is, wordt vermeden dat de "meutes" hobbyisten (Haagse School-landschapjes etc.) een plaatsje opeisen. De oorspronkelijke, goede hobbyisten/kunstenaars krijgen gelukkig wel ruimte in deze criteria. Dus: een goede voorzichtige selectie waarbij de gebruikers alsnog hun kaf van het koren kunnen scheiden.
- * Ja, omdat dit objectiviteit redelijk verzekert; jammer echter dat er daardoor velen buiten schot blijven.
- * Ja, ten dele. Particulier.
- * Ja, omdat bepaalde criteria gehanteerd moeten worden, uitgangspunt: enige kwaliteit (whatever that may be).
- * Ja, de criteria garanderen voldoende kwaliteit.
- * Ja, omdat deze criteria toch wel iets zeggen over de kwaliteit van het werk (over het algemeen). Ergens moet je een grens trekken.
- * Ja, zie de tevredenheid bij vraag 11 (9x1 = goed).
- * Ja, redelijk, ik vind de kwaliteit voldoende.
- * Ja, omdat ergens uit moet blijken dat de kunstenaar zich professioneel bezighoudt.
- * Ja, omdat drempel niet te laag doch ook niet te hoog ligt.

- * Ja, omdat het moeilijk zal zijn andere en betere criteria te vinden. Het beste criterium was inderdaad "kwaliteit" van het werk. Maar hierover worden zelfs kunstenaars en museumdirecteuren het niet eens.
- * Ja, omdat het met inachtneming van de gebruikelijke criteria-mogelijkheden, flexibel gehanteerd, elitaire "trend"beperkingen vermijdt en de als doel gestelde volledigheid nastreeft.
- * Ja, voor de samenstelling van een catalogus is deze werkwijze prima, voor de individuele beoordeling van werken is het onjuist deze af te laten hangen van een bepaalde opleiding of circuit waarin men verkeert.
- * Ja, omdat men toch een maatstaf zal moeten hanteren, hoe ontoereikend ook; omdat men van een bepaalde definitie moet uitgaan.

Toelichtingen bij negatief oordeel "nee, omdat ..."; die betrekking hebben op het te zwaar vinden van de selectiecriteria (n=14)

- * Nee, omdat er veel kunstenaars rondlopen die aan één of geen van de criteria voldoen.
- * Nee, omdat te veel moeilijk te vinden personen ontbreken, gezien vanuit het standpunt dat de catalogus vooral documentair is.
- * Nee, eigenlijk komen jonge beginnende kunstenaars niet in de catalogus voor. Als je aan bovenstaande criteria moet voldoen ben je al vrij bekend. Misschien is een aanhangsel van jonge kunstenaars mogelijk?
- * Nee, omdat de particuliere sector niet voorkomt onder de criteria maar alleen het officiële circuit.
- * Nee, niet altijd - omdat men vaak niet kan exposeren als men niet "erkend" is. Vicious cirkel!
- * Nee, er zijn tientallen kunstenaars zonder opleiding die ook goed en vaak zelfs beter zijn dan die met opleiding.
- *
 - Punt 2 en 3 vind ik nonsens.
 - Punt 4: Ik ken kunstenaars die niet in officiële expositieruimtes hebben geëxposeerd, vanwege de hoge kosten, maar die sublieme scheppingen maken.
 - Punt 5 t/m 8: Ik heb geen groot vertrouwen in bovengenoemde instanties m.b.t. hun waardeoordeel, ik vind uw selectieprocedure dan ook niet goed.

Stichting Gelderland

- * Nee, omdat los van de gestelde criteria nog meer goede kunstenaars bestaan.
- * Nee, omdat m.i. ook kunstenaars met een niet beroepsmatige intentie opgenomen moeten worden.
- * Nee, omdat uit twee van bovenstaande criteria niet kan blijken dat men professioneel bezig is. Zij die van de kunst leven zouden erin moeten, hoewel van de kunst leven niet mogelijk schijnt. Hoe nu verder?
- * Nee, omdat: er zijn veel vakmensen zonder academische opleidingen (autodidakten) of gewezen leraren in expressievakken die naar mijn mening zeer beroepsmatig bezig zijn en dus ook zouden moeten kunnen worden opgenomen.
- * Nee, omdat langs deze weg het zeker 5 jaar duurt voordat nieuwe lichtingen kunstenaars opgenomen worden nadat zij afstuderen.
- * Nee, alleen de beroepsmatige intentie van de kunstenaar is van belang.
- * Nee, omdat ik altijd wel een paar kunstenaars mis, die er wel in zouden moeten staan.

Toelichtingen bij negatief oordeel: "nee omdat ..."; die betrekking hebben op het te licht vinden van de selectiecriteria (n=23)

- * Nee, omdat alle criteria geen garantie bieden voor kwaliteit. Die kwaliteit kan slechts uit de persoonlijke ervaring door atelierbezoek worden ontdekt. Dat is natuurlijk een moeilijk proces vooral bij werk dat weinig toegankelijk is. De genoemde criteria kunnen geen criteria in algemene zin zijn, omdat de persoonlijke criteria overwogen bij het uitdragen ervan naar buiten.
- * Nee, omdat de gehanteerde criteria te weinig met kwaliteit samenhangen.
- * Nee, omdat ik twee criteria te weinig vind. M.i. moet men tenminste aan drie criteria voldoen. Aan "opleiding" zou toegevoegd kunnen worden: of als autodidact erkend zijn door de Culturele Raad van Gelderland. Dit laatste in verband met de beroepsbescherming.
- * Nee, omdat de kwaliteit van het werk niet bij voortduring wordt getoetst.
- * Ik aarzel tussen beide antwoorden. In principe is - vanuit de kunstenaars gezien - de beroepsmatigheid de goede basis voor

een algemeen overzicht. Ook voor het veld omdat dit dan een breed overzicht krijgt. Maar daardoor ? is de informatie over de diverse kunstenaars beperkt en ontstaat vaak - op grond van de "catalogus" - nauwelijks een kwalitatief beeld van de kunstenaars. De documentatie blijft zo een brede brij, waaruit niet echt een beeldvorming mogelijk is. Uitbreidingen dus met veel (en goed) beeldmateriaal.

- * Nee, omdat noch opleiding aan een academie, noch lidmaatschap erkende beroepsvereniging garanties inhouden, toevoeging:
 - . + 3 jaar zelfstandig kunstenaar
 - . aankoop door verzamelaars
- * Nee, omdat er toch veel minder kwalitatieve kunstenaars tussen zitten.
- * Nee, omdat soms het voldoen aan één criterium reeds reden zou moeten zijn in de losbladige catalogus te worden opgenomen, terwijl anderzijds het voldoen aan meer dan één criterium geen enkele garantie voor kwaliteit geeft.
- * Nee, omdat bepaalde combinaties toegang tot de catalogus nogal gemakkelijk maken. De gemiddelde kwaliteit heeft daardoor nogal te lijden.
- * Nee, omdat m.i. 2 criteria om "opgenomen" te worden géén kwaliteit waarborgt nl. lidmaatschap beroepsvereniging + 1 expositie in afgelopen 3 jaar is erg "mager". Zou liever 3 of 4 criteria willen nemen.
- * Nee, omdat de catalogus nu teveel een verzameling kwalitatief zeer sterk uiteenlopende documentatie biedt, waardoor de gebruiksmogelijkheden worden verkleind. Zowel voor het verlenen van opdrachten als voor het organiseren van tentoonstellingen blijken andere middelen (bv. advertenties, gericht aanschrijven) tot resultaat te leiden. De catalogi - ook die van andere provincies/steden - spelen door de summiere, soms gedateerde, informatie geen rol meer van betekenis.
- * Nee, omdat de kwaliteit niet gewaarborgd is. Deze kan alleen beoordeeld worden op grond van bijv. fotomateriaal. Ik geef toe dat de selectie zeer moeilijk zal zijn.
- * Nee, omdat: punt 4 zou moeten verdwijnen, een kunstenaar die aan de andere punten voldoet, heeft vanzelf regelmatig tentoonstellingen. Door de aanwezigheid van punt 4 kan iedereen in

principe in de catalogus komen. Exponeren ééns per 3 jaar is niet zo moeilijk, denk maar eens aan de sinterklaasverkopen of de tentoonstellingen van cursisten.

- * Nee, ten dele omdat te weinig inzicht mogelijk is over constante kwaliteit.
- * Nee, omdat aanvullende kwaliteitstoets met beroepsmogelijkheid nodig is.
- * Nee, omdat desondanks de kwaliteit nog wel eens te wensen overlaat.
- * Nee, omdat er nog te veel werk van matige kwaliteit is opgenomen.
- * Nee, omdat: als we mensen uitnodigen voor een ballotage het percentage wat dan nog afvalt te groot is.
- * Nee, omdat er m.i. toch nog te veel "amateurs" en "hobbyisten" insluipen.
- * Nee omdat wij van mening waren dat opname in de catalogus een zekere kwaliteit van de betrokken kunstenaar impliceerde. Een opdracht aan een kunstenaar - uit de catalogus geselecteerd - had echter een negatief advies van de BKR-commissie Arnhem tot gevolg. Deze commissie dient op grond van de tijdelijke stimuleringen regelmatig beeldende kunst onder meer een uitspraak te doen inzake de artistieke kwaliteit van de kunstenaar. Als gevolg van dit advies is onze gemeente f 40.000,-- provinciale subsidie misgelopen. Aanscherping van de criteria lijkt gewenst.
- * Nee, omdat het criterium van kwaliteit van het werk, ondanks het feit dat dat een subjectief vast te stellen criterium is, niet is gehanteerd.
- * Nee, omdat ik het voldoen aan twee criteria te weinig vind, bv. een opleiding aan een academie en een lidmaatschap van de BBK zegt te weinig over de kwaliteit.
- * Nee, omdat het niveau toch beneden de maat blijft.

BIJLAGE 2

TOELICHTINGEN VAN DE AFNEMERS BIJ VRAAG 13: VINDT U, DAT DE CATALOGUS
IN DE HUIDIGE VORM MOET BLIJVEN BESTAAN?

Toelichtingen bij negatief oordeel "nee, omdat ...": (n=17)

- * Nee, omdat ik er de zin niet van inzie.
- * Nee, omdat indeling naar kunstgenre niet bruikbaar is.
- * Nee, omdat het formaat niet erg handzaam is. Inhoudelijk en qua systeem (losbladig) voldoet het mij goed.
- * Nee, (wat ons betreft) wegen de kosten niet op tegen gebruikswaarde en resultaten.
- * Nee, omdat de afbeeldingen niet in kleur zijn.
- * Nee, omdat aan sommige afbeeldingen afbreuk wordt gedaan wegens het ontbreken van kleur, ook ontbreekt bij veel kunstenaars de intentie tot hun werk in woord.
- * Nee, omdat deze catalogi geen inspiratie geven.
- * Nee, omdat de gebruiksmogelijkheden te gering zijn.
- * Nee, omdat de uitgevers geen uitspraak durven te doen over kwaliteit van de inhoud.
- * Nee, omdat hij niet actueel is.
- * Nee, omdat de kwaliteit van de opgenomen kunstenaars te verschillend is c.q. er moet strenger worden geselecteerd.
- * Nee, omdat er zelden de moeite wordt genomen om de aanvullingen te bestellen.
- * Nee, omdat de waarde ervan niet opweegt tegen het geld dat deze kost (in de huidige vorm).
- * Nee, omdat investering en gewekte verwachting bij kunstenaars door het te beperkte gebruik niet/onvoldoende gehonoreerd worden.
- * Nee: - actualiteit is zwak punt
- representativiteit idem
- zwart-wit illustraties = negatief punt
- hanteerbaarheid van de boeken is zeer beperkt
- losbladig systeem = achterhaald systeem, consequent bijhouden kan alleen plaatsvinden bij een meer professioneel ingestelde organisatie
- functie van het boek weegt niet op tegen de investering.

Bij aankopen, opdrachten etc. is een brede oriëntatie via meer professionele documentatiesystemen noodzakelijk.

- * Nee, omdat ik persoonlijk de uitgave van kunst in Overijssel overzichtelijker vind. Ik ben echter niet in staat de juiste criteria aan te leggen omdat wij maar in het bezit zijn van Gelderland 2.

Toelichtingen bij positief oordeel "ja, omdat ...": (n=60)

- * Ja, omdat het een redelijk inzicht geeft wat er in de provincie Gelderland aanwezig is aan beeldende kunstenaars. Wel moet worden opgepast dat de catalogus geen handleiding wordt voor de keuze. Dan wordt het een nieuw "verlaten paradijs". Je moet de catalogus als een soort 'spoorboekje' op de eigen ontdekkingsreis kunnen gebruiken.
- * Ja, omdat de aanvullingen makkelijk toegevoegd kunnen worden.
- * Ja, omdat de catalogus het enige naslagwerk is betreffende de Gelderse kunstenaars, althans in onze collectie.
- * Ja, omdat losbladig handig is, maar de bladen gaan er ook weer beduimeld uitzien.
- * Ja, omdat het een informatiebron voor bezoekers van ons instituut (voor streekcultuur) is.
- * Ja, omdat de opzet in beginsel goed is.
- * Ja, omdat hij goed voldoet.
- * Ja, omdat het overzichtelijk is en bruikbaar.
- * Ja, omdat datgene wat goed voldoet voor mij geen verandering behoeft.
- * Ja, omdat deze heel integer is samengesteld.
- * Ja, hij voldoet ruim aan onze vraag.
- * Ja, landelijk systeem.
- * Ja, maar heeft ondersteuning nodig in de vorm van periodieke tentoonstellingen georganiseerd op basis van de catalogus.
- * Ja, handig voor de kunstenaars zelf om bekendheid te geven aan hun werk aan bijvoorbeeld andere kunstenaars.
- * Ja, voor ons geeft het toch een eerste oriëntatie-sleutel en herinneringsbeeld. De vorm zelf (losbladig, formaat) is minder wezenlijk. Aanvullingen zouden ook gemaakt kunnen worden aan de hand van exposities/opdrachten e.d. die een kunstenaar

heeft/uitvoert. Bijvoorbeeld 25 à 50 kunstenaars per jaar à 4 pagina's.

- * Ja, omdat het een eerste richting van onderzoek kan sturen, op grond waarvan verder onderzoek plaats kan hebben.
- * Ja, omdat op deze manier een overzicht van huidig potentiëel aan kunstenaars in het Gelderse beschikbaar blijft, welke op eenvoudige wijze actueel gehouden kan worden.
- * Ja, maar liefst nog uitgebreider, bijvoorbeeld minstens 4 afbeeldingen per kunstenaar.
- * Ja, omdat het een handig naslagwerk is.
- * Ja, omdat de gebruiksvorm in de praktijk mij wel bevalt.
Nee, omdat de vernieuwing van de bladen met informatie veel frequenter zou moeten gebeuren.
- * Ja, omdat het een overzichtelijk goed werkend systeem is.
- * Ja, de handzaamheid.
- * Ja, omdat het nut bewezen is.
- * Ja, omdat zo'n documentatie decentraal goed werkt.
- * Ja, regionaal belang.
- * Ja, omdat een goede documentatie goede basisinformatie biedt.
- * Ja, omdat bij zeer praktisch is.
- * Ja, omdat ze in de praktijk als zodanig voldoet.
- * Ja, omdat: er sowohl gestalterisch wie praktisch gelungen ist und eine gute Informationsquelle bietet.
- * Ja, omdat deze een prima basis vormt voor een overzicht van de Nederlandse kunstenaars en hun produkten.
- * Ja, omdat deze een overzicht geeft van kunst in Gelderland, dat anders slechts met moeite te vinden is.
- * Ja, t.b.v. documentatie.
- * Ja, omdat hij m.i. voldoet in deze vorm.
- * Ja, omdat elke vorm die kunst onder de aandacht brengt of kunstgebruik stimuleert, moet blijven bestaan.
- * Ja, beslist. Het is de enige vorm voor alle bonafide kunstenaars hun werk met zekerheid ruimere bekendheid te kunnen geven. Het is de enige vorm dat kunstenaars met pech bij aankoop en tentoonstellingsmogelijkheid hun werk onder de aandacht kunnen brengen. Ik maak mij anders bezorgd dat het werk van sommige hedendaagse kunstenaars buiten het gezichtsveld raakt. Gevestigde kunstenaars zullen dergelijke uitgaven minder

wenselijk achten. Gelijkheid van kansen pleiten voor deze soort van uitgaven.

- * Ja, omdat het een overzicht geeft van de kunst in ons werkgebied.
- * Ja, omdat hij redelijk bruikbaar is, maar zo mogelijk wel meer op kwaliteit van de kunstenaar letten.
- * Ja, omdat het voor een openbare bibliotheek een handige - zij het tot Gelderland beperkte - vraagbaak is.
- * Ja, goed overzichtelijk.
- * Ja, mits het actueel gehouden kan worden.
- * Ja, omdat: overzicht van kunstenaars uit de provincie - informatiebron.
- * Ja, omdat deze catalogus uniek is in zijn soort; de informatie is niet elders terug te vinden.
- * Ja, omdat het belangrijk is dat er tenminste één systeem in Gelderland bestaat waarin een overzicht van beeldende kunstenaars is opgenomen.
- * Ja, omdat er geen vergelijkbare informatiebron bestaat (voor zover bekend).
- * Ja, omdat hij praktisch bruikbare informatie geeft.
- * Ja, niet volmondig; losbladig systeem is wat star en kan moeilijk tussentijds gewijzigd worden.
- * Ja, omdat er veel research verricht is en er weinig alternatieven zijn.
- * Ja, omdat dit goed werkt.
- * Ja, omdat het bijzonder zinvol is een dergelijke provinciale documentatie te hebben; of het huidige systeem gehandhaafd moet worden is de vraag.
- * Ja, omdat ondanks problemen met actualiseren, hij een redelijk referentie-kader en redelijke achtergrondinformatie levert.
- * Ja, omdat er behoefte aan is.
- * Ja, omdat het als naslagwerk of documentatiemiddel geschikt is.
- * Ja, omdat het een vergemakkelijking lijkt voor de kunstenaar om een toepassing te vinden.
- * Ja, omdat deze te gebruiken is bij vragen om informatie over Gelderse kunstenaars.
- * Ja, waarbij er meer aandacht besteed moet worden aan de actua-

liteit van het getoonde werk.

- * Ja, omdat de catalogus een goed overzicht geeft van de in de provincie aanwezige beeldende kunstenaars en hun werk.
- * Ja, omdat er toch al zo weinig is over hedendaagse Nederlandse kunstenaars in boekvorm (naslagwerk).
- * Ja, omdat het toch informatie biedt over kunstenaars in Gelderland.
- * Ja, omdat het een prima naslagwerk is.
- * Ja, omdat ik als ontwerper recent ben opgenomen, maar bovenal om het feit dat ik nu eens wil kijken of men überhaupt grafische vormgevers uit een catalogus i.p.v. een telefoonboek of anderszins opspoort. Omdat men zich dus beperkt tot de regio i.p.v. het zogenaamde "Mekka" (Amsterdam) te raadplegen.
- * Ja, omdat een verandering te kostbaar zou zijn.

BIJLAGE 3

Aan de beeldende kunstenaars in
Gelderland, opgenomen in de catalogus
Beeldende Kunstenaars in Gelderland

uw ref.

onze ref.

datum

720.2.1/6

16 januari 1987

onderwerp

enquête gebruik en effecten losbladige catalogus

Zoals u kunt opmaken uit bijgevoegde bestelfolder zijn de eerste aanvullingen voor de losbladige catalogus 'Beeldende Kunstenaars in Gelderland' klaar!

Tevens treft u een vragenlijst aan over het gebruik en de effecten van de losbladige catalogus.

Bij de eerste opzet van de catalogus is er vanuit gegaan dat na het uitgeven van de gehele catalogus een evaluatie zal plaatsvinden, zowel onder deelnemende kunstenaars als onder de afnemers van de catalogus.

De belangrijkste doelstelling die de Gelderse Culturele Raad nastreeft met deze documentatie is het tot stand brengen van contacten tussen kunstenaars en potentiële afnemers, zoals overheidsinstanties, particulieren, galeriës, kunstuitleencentra, gemeentelijke culturele commissies, architectenbureaus's, etc. Om een beeld te krijgen van de mate waarin dit doel wordt bereikt willen wij u graag een aantal vragen stellen.

Deze evaluatie zal duidelijk moeten maken of met name de catalogus in deze vorm voldoet of dat wij een en ander in de toekomst zullen moeten bijstellen. Uw medewerking hierbij is daarom van groot belang. Na verwerking van de gegevens worden de vragenlijsten vernietigd.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de Stichting Gelderland, een onafhankelijke onderzoeksinstituting.

Over de uitkomsten hiervan zullen wij u uiteraard op de hoogte houden.

Wilt u de vragenlijst vóór 31 januari 1987 terugsturen in bijgevoegde retour-envelop (zonder postzegel)?

Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groet,

Jantine Janssen

Jantine Janssen
Richarda de Winter

**VRAGEN AAN KUNSTENAARS OVER DE
LOSBLADIGE CATALOGUS 'BEELDENDE KUNSTENAARS IN GELDERLAND'**

naam :

=====

1. In welk deel van de catalogus bent u opgenomen?
(svp aankruisen)

- met welke techniek? (svp invullen)
- deel I
 - deel II
 - deel III

2. Maakt u gebruik van uw eigen extra bladen van de catalogus?
(svp aankruisen en invullen)

- ja
wanneer en bij welke gelegenheden gebruikt u het blad?
.....
.....
.....
.....

- nee
waarom niet?
.....
.....
.....
.....

3. Via welke kanalen wordt u doorgaans benaderd voor opdrachten,
aankopen, exposities e.d.? (svp aankruisen)

- via persoonlijke contacten
- via eigen publiciteitsmateriaal
- via eigen extra bladen catalogus
- via exposities
- via recensies
- via de catalogus
- via mond-tot-mond reclame
- via kunstbladen/tijdschriften
- anders, namelijk
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4A Deze vraag heeft alleen betrekking op de contacten die via de losbladige catalogus met u zijn gelegd. Opdrachten, exposities, aankopen etc. die via andere kanalen tot stand zijn gekomen blijven dus buiten beschouwing.

Bent u door één of meer van onderstaande instellingen benaderd via de losbladige catalogus? (svp aankruisen)

- museum
- galerie
- kunstuitleen/artotheek
- bibliotheek
- gemeente of gem.instelling
- provincie of prov.instelling
- rijk of rijksinstelling
- architecten
- bedrijfsleven
- particulieren
- anders, namelijk

.....
.....
.....
.....
.....

4B Waartoe hebben bovengenoemde contacten geleid en met welke instellingen, bedrijven, etc.? (svp aankruisen en invullen)

expositie : bij

aankoop : door

bruikleen/huur : bij

1%-opdracht : bij

andere opdracht : soort opdracht / van

anders, namelijk :

5A Vindt u dat de catalogus in de huidige vorm moet blijven bestaan?

ja, omdat

nee, omdat

5B Heeft u zelf suggesties voor het bijstellen van de huidige vorm van de catalogus of heeft u ideeën over een heel andere vorm van uitgave?

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING

Deze vragenlijst kunt u sturen in bijgevoegde retourenvelop zonder postzegel.

BIJLAGE 4

Aan geadresseerde

Gevestigd in het gebouw van de
Provinciale Bibliotheekcentrale Gelderland (PBCG)
Zeelandsingel 40, 6845 BH Arnhem
Correspondentie-adres: postbus 9219, 6800 HZ Arnhem
Telefoon 085-860922
Postgiro 862000
Bank: ABN Arnhem, rekeningnr. 53.52.31.369,
Postgiro van de bank 824200

Arnhem, 20 januari 1987

doorkiesnummer 860 243

onderwerp Losbladige catalogus "Beeldende kunstenaars in Gelderland".

nummer 22

Door de Gelderse Culturele Raad is enige jaren geleden een catalogus uitgebracht, bestaande uit drie delen, met gegevens over + 500 Gelderse beeldende kunstenaars. De bedoeling van deze catalogus was vooral het bevorderen van contacten tussen kunstenaars enerzijds en potentiële afnemers anderzijds. Nu de catalogus enige jaren bestaat, wil de Gelderse Culturele Raad graag weten tot welke effecten deze heeft geleid. Daartoe laat de Raad een onderzoek onder de afnemers van de catalogus uitvoeren door de Stichting Gelderland, een onafhankelijke onderzoeksinstelling.

Omdat u volgens de administratie van de Culturele Raad één of meer delen van de catalogus in uw bezit heeft, willen wij u graag bij het onderzoek betrekken. Om een beeld te krijgen van uw oordeel over de catalogus is door de Stichting Gelderland, in samenwerking met de Gelderse Culturele Raad, een vragenlijst opgesteld. Wij zouden het bijzonder op prijs stellen indien u deze lijst in zou willen vullen.

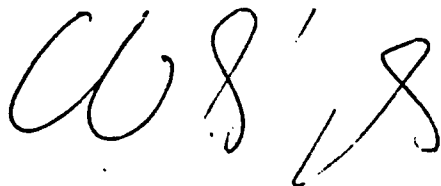
De meeste vragen kunt u beantwoorden met behulp van het aankruisen van de juiste antwoordcategorie. Indien u dat wenst kunt u nadere toelichting geven. De vragenlijst kan ongefrankeerd verzonden worden in bijgesloten enveloppe. Uw reactie zouden wij graag voor 15 februari 1987 ontvangen.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Mw.IrL.H. Boerma.

Mocht u behoefte hebben aan nadere informatie over dit onderzoek dan is deze te verkrijgen bij mevrouw Boerma, te bereiken onder telefoonnummer 085 - 860243.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Hoogachtend,

(Drs. L.P.W. Verheijen)
directeur

Bijlage 1: vragenlijst

Bijlage 2: retour-enveloppe

Typ: LB/YR

VRAGENLIJST VOOR HET ONDERZOEK ONDER DE AFNEMERS VAN DE LOSBLADIGE
CATALOGUS "BEELDENDE KUNSTENAARS IN GELDERLAND"

Toelichting

De meeste vragen kunt u beantwoorden door in het hokje voor het goede antwoord een kruisje te zetten.

Bij enkele vragen kunt u het antwoord zelf invullen.

Voor nadere informatie over het onderzoek kunt u contact opnemen met:

Stichting Gelderland

mw. ir. L.H. Boerma

Zeelandsingel 40

6845 BH ARNHEM

Tel.: 085 860243

VRAGENLIJST VOOR HET ONDERZOEK ONDER DE AFNEMERS VAN DE LOSBLADIGE
CATALOGUS "BEELDENDE KUNSTENAARS IN GELDERLAND"

Algemene vragen

1. Tot welke van de onderstaande categorieën rekent u uzelf of uw organisatie?

- galeriehouder
- museum
- kunstuitleen of artotheek
- openbare bibliotheek
- boekhandel
- bedrijfsleven
- culturele raad of culturele commissie
- cultureel centrum
- gemeente
- instelling voor gezondheidszorg
- onderwijsinstelling
- kunstenaar
- particulier
- anders, namelijk
-

2. Heeft uw instelling de beschikking over een tentoonstellingsaccommodatie?

- ja
- nee

3. Welke delen van de losbladige catalogus over Gelderse beeldende kunstenaars heeft u in uw bezit?

- Deel 1 Dit deel bevat:
Categorie 2: plastieken, ruimtelijke vormgeving/omgevingsvormgeving, murale vormgeving, keramiek (vrij werk), edelsmeden (vrij werk).
Categorie 3: textiel
Categorie 5: grafische vormgeving, illustratie, industriële vormgeving, mode- en decorontwerpen, andere ontwerpsituaties (waaronder keramiek en edelsmeden).
Categorie 6: projecten/ideeën
- Deel 2 Bevat:
Categorie 1: schilderen, tekenen, grafiek (vrij werk) (kunstenaars met achternamen A t/m K).
- Deel 3 Bevat:
Categorie 1: schilderen, tekenen, grafie (vrij werk) (kunstenaars met achternamen L t/m Z).
Categorie 4: fotografie/film/video/cartoons/strips, visuele poëzie, performances/installaties.

4. Bent u van plan om de aanvullingen te bestellen of heeft u dat reeds gedaan?

- nee
- ja, de aanvullingen op deel 1
- ja, de aanvullingen op deel 2
- ja, de aanvullingen op deel 3

Gebruik van de catalogus

5a. Om welke redenen heeft u destijds de losbladige catalogus over Gelderse beeldende kunstenaars aangeschaft?

(meer antwoorden mogelijk)

- voor het verlenen van opdrachten
- voor het organiseren van exposities
- voor het doen van aankopen
- om ontwikkelingen op het vakgebied bij te houden
- om overzicht over de Gelderse situatie te verkrijgen
- om catalogi uit andere provincies aan te vullen
- om nieuwe kunstenaars op het spoor te komen
- om kunstenaars uit de eigen regio op het spoor te komen
- voor documentatie-doeleinden
- anders, namelijk
-
-

5b. Hoe blijkt u de losbladige catalogus in de praktijk te gebruiken?

.....
.....
.....
.....

6. Maken anderen gebruik van de door u aangeschafte catalogus, bijvoorbeeld bezoekers van galerieën, bibliotheken of kunstuitleen- centra?

- nee nooit
- soms, incidenteel
- regelmatig
- vaak

7. Heeft u door de losbladige catalogus kunstenaars leren kennen die u tot dusver niet kende?

- ja
- nee

8. Heeft de losbladige catalogus geleid tot het zoeken naar meer uitgebreide informatie, in de hangmappen van de Culturele Raad?

- ja
- nee

9. Kunt u aangeven met hoeveel kunstenaars u naar aanleiding van de losbladige catalogus contact heeft gelegd?

.....

10. Heeft het raadplegen van de losbladige catalogus wel eens geleid tot een opdracht, tentoonstelling, aankoop of bruikleen?

Zo ja, hoe vaak?

nee

ja, tot een opdracht: keer

ja, tot een tentoonstelling: keer

ja, tot een aankoop keer

ja, tot bruikleen keer

ja, anders

.....

.....

11. Hieronder volgt een lijst van aspecten die te onderscheiden zijn aan de losbladige catalogus. Wilt u per aspect aangeven wat uw oordeel hierover is? U kunt kiezen uit de volgende antwoord-categorieën:

1 = goed
2 = matig
3 = slecht

	1	2	3
a. volledigheid van de Gelderse kunstenaars	☐	☐	☐
b. actualiteit van de verstrekte informatie	☐	☐	☐
c. gemiddelde kwaliteit opgenomen kunstenaars	☐	☐	☐
d. representativiteit van de afbeeldingen voor het werk van afzonderlijke kunstenaars	☐	☐	☐
e. hanteerbaarheid van het losbladig systeem	☐	☐	☐
f. verscheidenheid van de opgenomen kunstvormen	☐	☐	☐
g. toegankelijkheid bij het opzoeken van bepaalde kunstenaars	☐	☐	☐
h. toegankelijkheid bij het opzoeken van bepaalde kunstvormen	☐	☐	☐
i. algehele indruk	☐	☐	☐

12. In de losbladige catalogus zijn alleen kunstenaars met een beroepsmatige intentie opgenomen. Deze beroepsmatige intentie wordt niet afgeleid uit de kwaliteit van het werk, maar uit het toepassen van objectieve criteria.

Om in de losbladige catalogus te worden opgenomen moet aan minstens twee van de volgende criteria voldaan zijn:

- . opleiding aan een academie voor beeldende kunsten
- . lidmaatschap van een erkende beroepsvereniging van beeldende kunstenaars
- . toelating voor de Beeldende Kunstenaars Regeling (tot 1 januari 1987)
- . tenminste één tentoonstelling in de afgelopen drie jaar in een officiële tentoonstellingsruimte
- . toelating van werk tot een uitleencentrum van beeldende kunst
- . aankoop van werk door Rijk of een provincie
- . een voltooide opdracht op basis van advies van een deskundige commissie
- . aankoop van werk door een museum

Vindt u dat de gevolgde selectieprocedure tot bevredigende resultaten leidt?

ja, omdat

nee, omdat

13. Vindt u, dat de catalogus in de huidige vorm moet blijven bestaan?

ja, omdat
.....
.....

nee, omdat
.....
.....

14. Heeft u suggesties voor het bijstellen van de opzet van de losbladige catalogus?

Hartelijk dan voor uw medewerking.

De resultaten van het onderzoek kunt u naar verwachting in september 1987 tegemoet zien.

L.H. Boerma

Stichting Gelderland
Zeelandsingel 40
6845 BH ARNHEM
tel.: 085-860243

Arnhem, januari 1987

Stichting Gelderland

Instituut voor dienstverlening op
maatschappelijk terrein

Zeelandsingel 40 6845 BH ARNHEM

Correspondentie-adres: Postbus 9219 6800 HZ Arnhem

Telefoon 085-860245

Postgiro 862000

Bank: ABN Arnhem, rekening nr. 53.52.31.369

Postgiro van de bank 824200

De Stichting Gelderland verricht diensten voor
particuliere instellingen, voor de provincie en voor
gemeenten. De dienstverlening omvat
sociaal onderzoek
studie

documentatie

voorlichting

inspraakorganisatie

administratieve ondersteuning.

Deze laatste taak wordt uitgeoefend voor een aantal
particuliere instellingen op provinciaal niveau.